

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ**

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

ZDAŇOVÁNÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB - SOUČASNOST A BUDOUCÍ PRÁVNÍ ÚPRAVA

TAXATION OF INCOMES OF INDIVIDUALS - CURRENT AND FUTURE LEGAL REGULATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

MONIKA ŠŤASTNÁ

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Mgr. KAREL BRYCHTA, Ph.D.

BRNO 2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Šťastná Monika

Daňové poradenství (6202R006)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Zdaňování příjmů fyzických osob - současnost a budoucí právní úprava

v anglickém jazyce:

Taxation of Incomes of Individuals - Current and Future Legal Regulation

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Seznam odborné literatury:

BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. Meritum Daň z příjmů 2012. 9. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-730-8.

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Sněmovní tisk 801 VI. n. z. o změně daňových, pojistných a dalších zákonů. Psp.cz [online]. 2012 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=801>.

PRUDKÝ, P. a M. LOŠŤÁK. Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. ISBN 978-80-7263-710-2.

ŠIROKÝ, J. Daně v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-881-9.

VANČUROVÁ A. a L. LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2012. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2012. ISBN 978-80-87480-05-2.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2012/2013.

L.S.

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

V Brně, dne 20.05.2013

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na změny zákona o daních z příjmů účinných od roku 2013 v oblasti zdaňování příjmů fyzických osob. Dopad vybraných změn je prezentován na porovnání daňové zátěže modelových poplatníků. Bakalářská práce rovněž prezentuje návrhy pro optimalizaci daňové zátěže.

Abstract

The bachelor thesis is focuses on changes of the Law of Income Tax in force since year 2013 in area of taxation of personal income. Impact of selected changes is presented on comparison of tax burden of model taxpayers. The bachelor thesis present proposals for optimizing of tax burden too.

Klíčová slova

Daň z příjmů, daňová povinnost, poplatník, fyzická osoba, optimalizace daňové zátěže, daňová reforma.

Key words

Income tax, tax liability, taxpayer, individual, optimizing of tax burden, tax reform.

Bibliografická citace

ŠŤASTNÁ, M. *Zdaňování příjmů fyzických osob – současnost a budoucí právní úprava*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2013. 102 s.
Vedoucí bakalářské práce Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 31. května 2013

.....

podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Ing. Mgr. Karlu Brychtovi, Ph.D., za odborné rady a připomínky, které mi byly velmi užitečné při zpracování této bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	11
Cíl práce.....	12
Metody použité při zpracování	12
1 TEORETICKÁ ČÁST	14
1.1 Základní pojmy	14
1.1.1 Plátce a poplatník.....	14
1.1.2 Předmět daně.....	15
1.1.3 Osvobození od daně.....	17
1.1.4 Základ daně a daňová ztráta.....	20
1.1.5 Sazba daně	22
1.1.6 Zvláštní sazba daně (srážková daň)	22
1.1.7 Jednotlivé příjmy	23
1.1.8 Daňová evidence.....	28
1.1.9 Zálohy na daň.....	29
1.1.10 Daňové přiznání.....	31
1.2 Optimalizace daňové povinnosti	31
1.2.1 Daňové a nedaňové výdaje (náklady).....	32
1.2.2 Daňové odpisy	33
1.2.3 Nezdánitelná část základu daně	36
1.2.4 Položky odčitatelné od základu daně.....	38
1.2.5 Slevy na dani.....	38
1.2.6 Daňové zvýhodnění	40
1.3 Výpočet daňové povinnosti.....	41
1.4 Daňová reforma.....	43
1.4.1 Legislativní proces projednávání návrhu zákona.....	43

1.4.2	Okruh daňové reformy	45
2	ANALYTICKÁ ČÁST	47
2.1	Vývoj daně z příjmů fyzických osob v ČR	47
2.2	Daňová reforma.....	49
2.2.1	Změny v ZDP.....	49
2.2.2	Očekávání vlády	50
2.3	Komparace zdanění v ČR s jinými státy EU.....	50
2.3.1	Komparace zdanění v ČR a Rakousku	52
2.3.2	Komparace zdanění v ČR a Velké Británii.....	54
3	NÁVRHOVÁ ČÁST	56
3.1	Dopady daňové reformy na poplatníky	57
3.1.1	Poplatník s nízkými příjmy.....	57
3.1.2	Poplatník s průměrnými příjmy	59
3.1.3	Poplatník s vysokými příjmy – osoba samostatně výdělečně činná	62
3.1.4	Poplatník s vysokými příjmy - zaměstnanec	65
3.1.5	Celkové srovnání	69
3.2	Obecný postup při optimalizaci daňové povinnosti	71
3.3	Optimalizace daňové povinnosti jednotlivých modelových poplatníků	75
3.3.1	Poplatník s nízkými příjmy.....	75
3.3.2	Poplatník s průměrnými příjmy	75
3.3.3	Poplatník s vysokými příjmy – osoba samostatně výdělečně činná	76
3.3.4	Poplatník s vysokými příjmy – zaměstnanec.....	80
3.3.5	Celkové srovnání	81
3.4	Vyhodnocení	84
3.5	Vyjádření k dané problematice	87
3.6	Návrhy de lege ferenda	89

ZÁVĚR	91
Seznam použité literatury	93
Seznam obrázků	98
Seznam grafů	99
Seznam tabulek	100
Seznam použitých zkratk	102

ÚVOD

Daně jsou součástí našeho života už od dávných dob a v průběhu těchto staletí se jejich podoba výrazně změnila a mění se neustále. Proto je dobré sledovat tyto změny, předpovídat jejich dopady a nadále vyhodnocovat tyto skutečnosti. K těmto změnám dochází v podstatě u všech druhů daní po celém světě.

Téma současnost a budoucí právní úprava u daně z příjmů fyzických osob bylo pojato jako analýza a srovnání tohoto druhu zdanění v roce 2012 a v roce 2013. Zabývat se vzdálenější budoucností by bylo v tomto směru velice komplikované, právě kvůli neustále se měnícím podmínkám, které nelze jasně předpovídat. Bakalářská práce se tedy zabývá problematikou zdanění příjmů fyzických osob na území České republiky (dále jen ČR), a to se zaměřením na změny, ke kterým došlo v roce 2013 v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen ZDP). Hlavním výchozím bodem tedy je podoba daňové reformy 2013.

Bakalářská práce je rozdělena do tří hlavních kapitol, tedy na teoretickou, analytickou a návrhovou část. V teoretické části budou popsány základní pojmy související se zdaňováním příjmů fyzických osob, dále postup výpočtu daňové povinnosti a optimalizace daňové zátěže poplatníků a teoretická východiska týkající se daňové reformy. Při zpracovávání této části se bude vycházet hlavně ze ZDP účinného k 31. 12. 2012.

Analytická část se bude zaměřovat na analýzu vývoje daně z příjmů fyzických osob v České republice, bližší specifikaci daňové reformy z pohledu změn v ZDP a komparaci tohoto druhu zdanění se situací ve vybraných státech Evropské unie (dále jen EU).

Návrhová část se dále zabývá otázkami souvisejícími s možnými dopady daňové reformy na poplatníky, a to v podobě výpočtů daňových povinností modelových poplatníků. Součástí je také navržení kroků vedoucích k optimalizaci daňové zátěže poplatníků, jak v roce 2012, tak i v nadcházejícím.

Cíl práce

Cílem práce je porovnat zdanění příjmů fyzických osob před a po zavedení daňové reformy, která je účinná od roku 2013. Toho je dosaženo prostřednictvím naplnění jednotlivých subcílů, a to porovnáním zdanění příjmů daných kategorií v roce 2012 a 2013, provedením daňové optimalizace v těchto letech a porovnáním zdanění s jinými státy Evropské unie. Na základě těchto zjištěných skutečností bude vyvozen možný celkový dopad daňové reformy na poplatníky v roce 2013.

Metody použité při zpracování

Práce vychází výhradně ze sekundárních dat, a to jak v teoretické, analytické tak i v návrhové části. V práci jsou dále zahrnuty informace, které byly čerpány zejména ze sekundárních zdrojů, těmi jsou např. monografie nebo internetové články.

Mezi metody jenž byly využity při zpracování analytické části, patří zejména idealizace, analýza, syntéza, srovnávání, dedukce a analogie.

Idealizace neboli zjednodušování je vytváření určitých abstraktních objektů na základě reálných objektů, jevů a procesů s určitými vlastnostmi a charakteristikami. Tyto idealizované objekty jsou určitými mezními případy některých reálných objektů a jsou prostředkem jejich analýzy.¹ Metoda idealizace byla využita při vytváření poplatníků, kteří reálně neexistují, a jejich charakteristických rysů týkajících se daně z příjmů fyzických osob. U těchto abstraktních osob byla dále zjišťována daňová povinnost.

Analýza a syntéza spolu tvoří nerozdělitelný celek, proto se vždy provádí obě tyto metody. **Analýza** je myšlenkové členění zkoumaného objektu na jednotlivé části. To umožní zjistit strukturu daného objektu a oddělit podstatné od nepodstatného. Cílem analýzy je tedy poznat části jako prvky složitého celku. **Syntéza** je naopak proces sjednocování částí, vlastností a vztahů, získaných prostřednictvím analýzy, do jednoho celku.² Tyto dvě metody byly použity zejména při zpracování a kalkulaci dopadů daňové reformy na poplatníky.

¹ POKORNÝ, J. *Úspěšnost zaručena: Jak efektivně zpracovat a obhájit diplomovou práci*, s. 48.

² Tamtéž.

V neposlední řadě jde o metodu **srovnávání** tedy porovnávání objektů za účelem stanovení jejich shodných a rozdílných znaků. Tato metoda hraje významnou roli při analogii (viz níže).¹ V analytické a návrhové části byla srovnávána data různých objektů mezi sebou a také bylo využito srovnávání časových úseků. Bylo tedy porovnáváno zdanění u různých poplatníků mezi sebou a jejich zdanění v letech 2012 a 2013. Dále bylo srovnáno zdanění příjmů fyzických osob v ČR s jinými státy EU a vývoj této daně v ČR v jednotlivých letech.

Na závěr byly využity myšlenkové operace jako dedukce a analogie. **Dedukce** nebo tzv. libovolný závěr je odvození výroků z jiných platných výroků. Jde tedy o odvození důsledků z jednoho nebo více jiných tvrzení neboli premis na základě logiky. **Analogie** je stanovení podobností některých vlastností a vztahů mezi odlišnými objekty. Analogicky vyvozené závěry však nemají hodnotu důkazu, protože jde spíše o odhady.² Tyto postupy byly využity jak při stanovení závěrů z propočtů v návrhové části, tak i při zpracovávání teoretických východisek a analytické části.

¹ POKORNÝ, J. *Úspěšnost zaručena: Jak efektivně zpracovat a obhájit diplomovou práci*, s. 49.

² Tamtéž.

1 TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část je rozdělena do čtyř kapitol. Těmi jsou definování základních pojmů z oblasti zdaňování příjmů fyzických osob, přiblížení prostředků minimalizaci daňové zátěže, nastínění algoritmu výpočtu vlastní daňové povinnosti poplatníků a definování základních pojmů souvisejících s daňovou reformou.

1.1 Základní pojmy

Tato kapitola se zabývá základními pojmy z oblasti daní z příjmů fyzických osob, které upravuje ZDP, pro širší pochopení problematiky týkající se zdanění příjmů těchto osob a následné porovnání v příštích letech. Všechny pojmy popsané v této kapitole jsou zpracované podle stavu účinného a platného k 31. 12. 2012.

1.1.1 Plátce a poplatník

Poplatník daně je osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. Poplatníci daně z příjmů fyzických osob jsou podle § 2 odstavce 1 ZDP pouze fyzické osoby. Tyto osoby dělíme na rezidenty a nerezidenty ČR.¹

Rezidenti jsou fyzické osoby, které mají bydliště v ČR nebo se zde obvykle zdržují. Osoby, které se obvykle zdržují na území ČR, jsou fyzické osoby, které zde pobývají souvisle nebo v několika obdobích alespoň 183 dní v posuzovaném kalendářním roce. Do této lhůty se započítává každý započatý den pobytu. Rezidenti tedy mají neomezenou daňovou povinnost v ČR. Tato daňová povinnost se vztahuje na příjmy plynoucí na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.²

Bydlištěm se pro účely ZDP rozumí místo, kde má poplatník stálý byt, pokud má v úmyslu se v tomto bytě trvale zdržovat. Nejde tedy ve všech případech o trvalé bydliště zapsané v úředních dokumentech.³ Podle Pokynu D-6 Generálního finančního ředitelství se stálým bytem rozumí vlastní byt poplatníka nebo pronajatý byt, pokud je

¹ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 8.

² Tamtéž.

³ Tamtéž.

poplatníkovi kdykoliv k dispozici podle jeho potřeby. Úmysl poplatníka zdržovat se v tomto bytě se posuzuje vzhledem k jeho osobnímu a rodinnému stavu.¹

Nerezidenti ČR jsou ostatní poplatníci daně z příjmů fyzických osob, kteří zde nemají bydliště, obvykle se zde nezdržují nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Tito poplatníci mají daňovou povinnost vztahující se pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR.²

Poplatníci, kteří se v ČR obvykle zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, mají podle § 2 odstavce 3 ZDP daňovou povinnost pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR.³

Plátce daně je osoba, která v návaznosti na příslušná ustanovení ZDP, odvádí daň nebo zálohu na daň od poplatníka správci daně. V případě příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků je plátcem zaměstnavatel poplatníka. V případě příjmů zdaněných srážkou je plátcem subjekt, který vyplácí tento druh příjmu. Může se tedy jednat i o právnickou osobu. Pokud je ale plátce a poplatník stejná osoba, jedná se vždy o osobu fyzickou.⁴

1.1.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou podle § 3 odstavce 1 ZDP příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, z kapitálového majetku, pronájmu a ostatní příjmy. Jedná se o příjmy peněžní i nepeněžní. Peněžní příjmy jsou dány hodnotou získaných finančních prostředků, kdežto finanční hodnota nepeněžních příjmů je určena zákonem o oceňování majetku⁵ nebo ZDP. Ocenění nepeněžního příjmu může být provedeno i na základě znaleckého

¹ Pokyn GFŘ č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

² BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 8.

³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 2.

⁴ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 8–9.

⁵ Jedná se o zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů.

posudku. Jestliže je však daný příjem předmětem daně, nemusí nutně dojít k jeho zdanění.¹

ZDP dále v § 3 odstavci 4 vymezuje **příjmy, které nejsou předmětem daně**. Jedná se o následující příjmy:²

- Příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů, pokud byly získány v privatizaci.
- Příjmy získané zděděním, vydáním nebo darováním nemovitosti, movité věci nebo majetkového práva. Výjimkou jsou příjmy plynoucí z nabytí těchto věcí nebo práv a dary přijaté v souvislosti s výkonem závislé činnosti nebo s podnikáním a jinou samostatně výdělečnou činností.
- Příjmy fyzické osoby provozující školská nebo zdravotnická zařízení nebo zařízení na ochranu opuštěných nebo ohrožených druhů zvířat v podobě daru přijatého v souvislosti s provozováním těchto činností.
- Úvěry a půjčky. Výjimkou jsou částky, které převýší věřiteli příjem z postoupení pohledávky za dlužníkem hodnotu původní pohledávky z titulu úvěru nebo půjčky. Výjimkou je i příjem poplatníka, který vede daňovou evidenci, z eskontního úvěru³ ze směnky, která hradí pohledávku.
- Příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů⁴. To probíhá na základě písemné smlouvy mezi manžely¹. Předmětem daně také nejsou příjmy z vypořádání tohoto společného jmění.

¹ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 3–4.

² Tamtéž, s. 4–5.

³ Eskontní úvěr se vyznačuje tím, že dodavatel namísto předložení faktury odběrateli k úhradě vystaví směnku a na základě této směnky banka poskytne odběrateli úvěr. Tento přijatý úvěr je u poplatníka vedoucí daňovou evidenci úhrada dané pohledávky a tedy i příjem poplatníka podléhající dani. (Zdroj viz BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 3–4.)

⁴ Společné jmění manželů tvoří majetek nabytý některým z manželů nebo oběma manželi společně za dobu trvání manželství s výjimkou majetku získaného děděním nebo darováním a dále závazky, které za tuto dobu vznikly jednomu z manželů nebo oběma společně. (Zdroj viz zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 143.)

- Příjmy fyzické osoby, které se ČR zavázala uhradit před Evropským soudem pro lidská práva², včetně příjmů z mimosoudního urovnání.
- Příjmy rezidenta za výpomoc s domácími pracemi v zahraničí nebo nerezidenta za výpomoc v tuzemsku, jestliže jde o příjmy k uspokojování základních sociálních, kulturních a vzdělávacích potřeb. Jde tedy o příjmy fyzických osob, pracujících jako *au-pair*.
- Příjmy získané z převodu majetku mezi osobami blízkými v souvislosti s předčasným ukončením zemědělské činnosti zemědělského podnikatele. Tento pojem bývá také označován jako převod rodinné farmy.
- Příjmy z vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením majetku podle velikosti jejich podílů. Nezáleží na tom, jestli je vypořádání provedeno na základě dohody mezi spoluvlastníky nebo rozhodnutím soudu na návrh některého spoluvlastníka.

Další příjmy, které nejsou předmětem daně, jsou uvedeny vždy v ustanovení o jednotlivých příjmech v ZDP.

1.1.3 Osvobození od daně

Tato kapitola se zabývá jen některými druhy osvobození, které uvádí ZDP, a to těmi, které poplatníci využívají nejčastěji nebo osvobozeními, pro jejichž uplatnění je potřebné dodržení určitých podmínek vymezených zákonem.

K nejčastěji uplatňovaným osvobozením od daně z příjmů fyzických osob patří osvobození týkající se **nemovitého majetku**. Osvobozené od daně jsou příjmy z prodeje rodinného domu nebo bytu včetně podílu na společných částech domu nebo spoluvlastnického podílu a souvisejícího pozemku, a to v případě, pokud zde měl

¹ Smlouva o rozšíření nebo zúžení společného jmění musí mít formu notářského zápisu a mění obsah majetku a závazků tvořících společné jmění nebo těch, které vzniknou nebo budou nabyty v budoucnu. (Zdroj viz zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 143a.)

² Evropský soud pro lidská práva se sídlem ve Štrasburku je soudním orgánem, který zajišťuje plnění závazků vyplývajících z úmluvy Rady Evropy o ochraně lidských práv a základních svobod. Na tento soud se může obrátit každý občan členské země EU, pokud se domnívá, že tato země nerespektuje jeho práva. (Zdroj viz REINER, T. Evropský soud pro lidská práva. In: *Novinky* [online]. [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/evropsky-soud-pro-lidska-prava>.)

prodávající bydliště nejméně po dobu dvou let bezprostředně před prodejem nebo i kratší dobu za předpokladu, že příjmy z prodeje této nemovitosti použije na uspokojení své bytové potřeby. Prodávající osoba tento úkon však musí provést maximálně jeden rok před obdržением těchto finančních prostředků nebo do jednoho roku následujícího po roce, v němž tyto prostředky přijala. Tuto skutečnost však musí oznámit správci daně nejpozději do konce zdaňovacího období, v němž se uskutečnil tento příjem.¹

Tento druh osvobození se však nevztahuje na příjmy z prodeje domu nebo bytu, který je nebo byl zahrnut v obchodním majetku pro výkon podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Takový majetek nemůže být osvobozen od daně z příjmů fyzických osob, pokud doba od jeho vyřazení z obchodního majetku je kratší než dva roky. Dále se osvobození nevztahuje na příjmy z budoucího prodeje domu nebo bytu uskutečněného v době do dvou let od nabytí nebo vyřazení z obchodního majetku, i když kupní smlouva bude uzavřena až po uplynutí této lhůty. Pro účely daně z příjmů fyzických osob se obchodním majetkem rozumí souhrn majetkových hodnot ve vlastnictví poplatníka, o kterých je nebo bylo účtováno nebo jsou nebo byly uvedeny v daňové evidenci.²

Pokud nejde o výše uvedený druh příjmu, osvobození se vztahuje také na příjmy z prodeje nemovitostí, bytů a nebytových prostor za podmínky, že doba mezi nabytím a prodejem je delší než doba pěti let. Toto osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje nemovitostí, bytů nebo nebytových prostor, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku do pěti let od jejich vyřazení. Dále nejsou osvobozeny ani příjmy z prodeje nemovitostí uskutečněného v době pěti let od nabytí nebo vyřazení z obchodního majetku, i když bude kupní smlouva uzavřena až po uplynutí této doby.³

Od daně jsou též osvobozeny příjmy z prodeje **movitého majetku**. Pokud se jedná o prodej motorového vozidla, letadla nebo lodě, příjem z tohoto prodeje je osvobozen pouze, pokud doba mezi nabytím a prodejem přesahuje dobu jednoho roku. Osvobození se stejně jako v předchozích případech nevztahuje na příjmy z prodeje movitých věcí, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku. Takový majetek je osvobozen

¹ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 10.

² Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 4.

³ Tamtéž.

od daně, jestliže uplynula doba nejméně pěti let od jeho vyřazení z obchodního majetku.¹

Ve všech případech osvobození příjmů z prodeje různých druhů nemovitostí a movitých věcí uvedených výše platí, že doba vymezená pro osvobození se nepřerušuje, jestliže v době mezi nabytím a prodejem došlo k vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením podle velikosti jejich podílů, k zániku nebo vypořádání společného jmění manželů, k rozdělení pozemku nebo ke skutečnosti, že byty nebo nebytové prostory byly vymezeny jako jednotky podle zákona o vlastnictví bytů.² Zákon o vlastnictví bytů vymezuje jednotku jako byt nebo nebytový prostor nebo rozestavěný byt nebo nebytový prostor jako vymezenou část domu.³ Vlastnictví této jednotky je podle § 5 odstavce 1 zákona o vlastnictví bytů spojeno se spoluvlastnickým podílem na společných částech domu a vzniká vkladem prohlášení vlastníka domu do katastru nemovitostí.⁴

Osvobozeny jsou dále příjmy z prodeje **cenných papírů**, u kterých celkový přímý podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech společnosti nepřevyšoval 5 % v době 24 měsíců před prodejem, pokud doba mezi nabytím a prodejem přesáhla dobu šesti měsíců. Doba šesti měsíců mezi nabytím a převodem cenného papíru se nepřerušuje při sloučení nebo splnutí podílových fondů, při přeměně uzavřeného podílového fondu na otevřený a při výměně akcií emitentem za jiné akcie o stejné jmenovité hodnotě.⁵

Osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje cenných papírů, které jsou nebo byly zahrnuty do obchodního majetku do šesti měsíců od ukončení podnikatelské nebo jiné samostatně výdělečné činnosti, příjmy z kapitálového majetku a na příjmy z prodeje státních dluhopisů, které mohou nabývat pouze fyzické osoby. Osvobození se také nevztahuje na příjmy z budoucího prodeje cenných papírů uskutečněného v době do šesti měsíců od nabytí nebo cenných papírů zahrnutých do obchodního majetku

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 4.

² Tamtéž.

³ Zákon č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů), ve znění pozdějších předpisů, § 2.

⁴ Tamtéž, § 5.

⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 4.

do šesti měsíců od ukončení podnikatelské činnosti, i když bude kupní smlouva uzavřena až po uplynutí této lhůty.¹

Ostatní cenné papíry neuvedené výše jsou osvobozeny, pokud doba mezi nabytím a převodem přesáhla dobu pěti let. Toto osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje cenných papírů pořízených z obchodního majetku poplatníka do pěti let od ukončení jeho podnikatelské nebo jiné samostatně výdělečné činnosti a na příjmy z budoucího prodeje cenných papírů v době do pěti od nabytí nebo ukončení podnikatelské nebo jiné samostatně výdělečné činnosti, i když smlouva o převodu bude uzavřena až po uplynutí této lhůty.²

ZDP upravuje dále ostatní osvobození od daně, jako např. příjmy získané ve formě dávek a služeb z nemocenského a důchodového pojištění, odměny za odběr krve, stipendia nebo dotace ze státního rozpočtu.³

1.1.4 Základ daně a daňová ztráta

Stanovení základu daně je velmi důležité pro výpočet konkrétní daňové povinnosti poplatníka, protože se jedná o její základní východisko. Základem daně obecně rozumíme rozdíl mezi zdanitelnými hrubými příjmy plynoucími poplatníkovi v daném kalendářním roce a výdaji prokazatelně vynaloženými na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů.⁴

ZDP dále rozlišuje dílčí základ daně, samostatný základ daně a celkový základ daně. **Dílčím základem daně** je rozdíl mezi zdanitelnými hrubými příjmy poplatníka za zdaňovací období a výdaji prokazatelně vynaloženými na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud je vše členěno podle jednotlivých druhů příjmů podle jednotlivých ustanovení ZDP. **Celkový základ daně** potom tvoří součet těchto dílčích základů daně. **Samostatný základ daně** tvoří přesně vymezené druhy příjmů, které jsou předmětem zvláštní sazby daně. Daň se v tomto případě vybírá srážkou přímo u zdroje těchto

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 4.

² Tamtéž.

³ Tamtéž.

⁴ PRUDKÝ, P. a M. LOŠTÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*, s. 33.

příjmů samostatně za konkrétní druh příjmu. Tyto druhy příjmů dále nevstupují do základu daně pro výpočet daňové povinnosti.¹

Zdanitelnými hrubými příjmy se rozumí příjmy poplatníka, kromě příjmů, které se nezahrnují do základu daně a těmi jsou příjmy osvobozené od daně a příjmy, z nichž je daň vybírána zvláštní sazbou daně, až na výjimky stanovené v ZDP. Zdaňovacím obdobím se pro účely daně z příjmů fyzických osob rozumí kalendářní rok.²

Rozdíl mezi příjmy a výdaji uvedenými výše může nabývat kladných nebo záporných hodnot, popř. se může rovnat nule. Kladný rozdíl je vždy součástí dílčího základu daně. Jestliže vznikne záporný rozdíl, tedy výdaje převyšují příjmy, jedná se o **daňovou ztrátu**, kterou lze však vyčíslit a uplatnit pouze u příjmů z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti a u příjmů z pronájmu. U ostatních druhů příjmů nemůže vzniknout tato daňová ztráta a nemůže být tudíž uplatněna. V takovém případě lze výdaje uplatnit pouze do výše příjmů a dílčí základ daně se stává nulovým. Daňovou ztrátu lze však kompenzovat nejen v rámci daného druhu příjmu, ale v rámci příjmů dle § 7–10 ZDP, tedy s výjimkou příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. Daňovou ztrátu lze uplatnit v následujících pěti zdaňovacích obdobích po skončení zdaňovacího období, ve kterém vznikla. Volba tohoto období zcela závisí na daňovém subjektu.³

Pokud poplatník vede daňovou evidenci, pak se při zjišťování základu daně vychází z rozdílu příjmů a výdajů z této daňové evidence. Podkladem pro výpočet základu daně fyzických osob, která vede účetnictví, je výsledek hospodaření, tedy zisk nebo ztráta. Tento rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo hospodářský výsledek se však musí upravit podle ZDP o částky, které není možné zahrnovat do výdajů nebo o částky, které do výdajů byly zahrnuty v nesprávné výši.⁴ Problematika výdajů, které lze uplatnit jako daňově uznatelné výdaje, je popsána dále v podkapitole 1.2.1 (viz str. 32 a následující).

¹ PRUDKÝ, P. a M. LOŠŤÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*, s. 33.

² Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 5.

³ PRUDKÝ, P. a M. LOŠŤÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*, s. 34–36.

⁴ Tamtéž, s. 33.

1.1.5 Sazba daně

Podle § 16 ZDP činí daň 15 % ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně a o odčitatelné položky od základu daně. Nezdanitelná část základu daně je upravena v § 15 a odčitatelné položky v § 34 ZDP.¹

V ČR jsou tedy příjmy zdaňovány **rovnou sazbou daně**, kdy příjmy všech občanů podléhají stejné sazbě daně. Opakem je **progresivní zdanění**, u kterého podléhají nadprůměrné příjmy vyšší sazbě daně než příjmy podprůměrné.² Rovná sazba daně pro zdanění příjmů fyzických osob se v ČR používá od roku 2008, v předchozích letech se jednalo o progresivní zdanění.³

1.1.6 Zvláštní sazba daně (srážková daň)

Většina poplatníků daně z příjmů fyzických osob jsou tzv. daňoví laici, kteří si někdy své daňové povinnosti ani uvědomují. Tato skupina je velmi početná a bylo by tedy velmi obtížné nutit všechny tyto občany k přiznání daně pouze formou podání daňového přiznání. Alternativou tohoto druhu vybírání daně se proto stala srážková daň. Tato metoda poplatníky v podstatě vůbec administrativně nezatěžuje a rovněž zefektivňuje výběr daní. Srážkovou daň odvádí plátcí takto zdaňovaných příjmů, kterých je podstatně méně a zpravidla také mají podrobnější znalosti o daňových záležitostech, to také usnadňuje kontrolu správcem daně.⁴ Správce daně je podle § 10 daňového řádu (dále jen DR) orgán veřejné moci, tedy správní orgán nebo jiný státní orgán v rozsahu, v jakém mu je svěřena působnost v oblasti správy daní.⁵

ZDP rozlišuje zdanění zvláštní sazbou daně u nerezidentů ČR a u všech poplatníků daně z příjmů. Sazba daně činí ve všech případech 15 % s výjimkou finančního pronájmu

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 16.

² GOLA, P. Rovná daň nebo progresivní zdanění? In: *Dům financí* [online]. 2. 3. 2010 [cit. 2012-12-01]. Dostupné z: <http://dumfinanci.cz/clanky/3189-rovna-dan-nebo-progresivni-zdaneni/>.

³ ÚČETNÍ KAVÁRNA. Vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob. *Ucetnikavarna.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-01]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/uzitecne-tabulky/vyvoj-sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>.

⁴ DĚRGEL, M. Srážková daň. In: *Daňáři online* [online]. 8. 10. 2008 [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d4077v5477-srazkova-dan/>.

⁵ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, § 10.

s následnou koupí najaté věci u nerezidentů, v tomto případě se jedná o sazbu 5 %. ZDP v § 36 definuje příjmy, které jsou předmětem této srážkové daně.¹

V ustanovení § 38d odstavci 3 ZDP je dále uvedena lhůta pro zaplacení této srážky plátcem daně. Věta první tohoto odstavce zní: „*Plátce daně je povinen sraženou daň odvést svému místně příslušnému správci daně do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byl povinen provést srážku ...*“ Obecně je povinen plátce daně srážku provést při výplatě, poukázání nebo připsání úhrady ve prospěch poplatníka. Zákon dále stanovuje výjimky, u kterých plátce daně provádí srážku v jiném termínu.²

Místní příslušnost správce daně se podle § 13 odstavce 1 DŘ řídí u fyzické osoby jejím místem pobytu, tedy adresou místa trvalého pobytu občana ČR nebo adresou hlášeného místa pobytu cizince. Místní příslušnost správce daně se u právnické osoby určuje jejím sídlem, tedy adresou, pod kterou je tato osoba zapsaná v obchodním nebo obdobném veřejném rejstříku nebo adresou, kde skutečně sídlí, pokud se nezapisuje do těchto rejstříků.³

1.1.7 Jednotlivé příjmy

Tato podkapitola se zabývá vymezením druhů jednotlivých příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob. Jak již bylo uvedeno dříve, jedná se o příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, z kapitálového majetku, z pronájmu a ostatní příjmy.

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Podle § 6 odstavce 1 ZDP mezi **příjmy ze závislé činnosti** patří:⁴

- Příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru, pokud se musí poplatník řídit příkazy plátce příjmu při

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 36.

² Tamtéž, § 38d.

³ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, § 13.

⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 6.

výkonu práce. Do této kategorie příjmů se zahrnují také příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku.

- Příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i v případě, že tyto osoby nejsou povinny dbát příkazů plátce při výkonu práce pro družstvo nebo společnost. Zahrnují se zde také příjmy za práci likvidátorů.
- Odměny členů statutárních orgánů¹ a dalších orgánů právnických osob.
- Příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislých činností uvedených výše nebo funkce bez ohledu na to, jestli tyto příjmy plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává tuto závislou činnost nebo funkci.

Funkční požitky jsou podle § 6 odstavce 10 ZDP:²

- Funkční platy a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce. Jedná se o funkce představitelů státní moci, některých státních orgánů a soudců. Výjimkou je plat prezidenta republiky a náhrady spojené s výkonem jeho funkce.
- Odměny za výkon funkce a plnění poskytovaná v souvislosti se současným nebo dřívějším výkonem funkce v orgánech obcí a jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích a komorách.

ZDP dále v § 6 vymezuje příjmy, které nejsou předmětem daně a také příjmy, které jsou osvobozeny od daně. Předmětem daně nejsou např. zálohy zaměstnanců od zaměstnavatele nebo náhrady cestovních výdajů. Mezi příjmy osvobozené od daně

¹ Statutární orgány činí právní úkony právnické osoby. Jsou k tomu oprávněni podle smlouvy o zřízení právnické osoby, zakládací listinou nebo zákonem. (Zdroj viz zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 20.)

² Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 6.

patří např. nepeněžní plnění v podobě poskytování stravování a nealkoholických nápojů.¹

Základem daně (dílčím základem daně) jsou tedy příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky, s výjimkou příjmů, které jsou zdaněny srážkovou daní, zvýšené o tzv. povinné pojistné. **Povinným pojistným** je částka odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen hradit zaměstnavatel. Toto povinné pojistné se zaokrouhluje na celé koruny nahoru a je připočteno k příjmu ze závislé činnosti nebo funkčnímu požitku při výpočtu základu daně i u zaměstnance, u kterého nemá zaměstnavatel povinnost platit toto povinné pojistné. Výše povinného pojistného činí 34 % z příjmů ze závislé činnosti nebo funkčních požitků, z toho 25 % představuje odvod zaměstnavatele na sociální pojištění a 9 % odvod na zdravotní pojištění. Výsledná částka je označována jako superhrubá mzda.²

Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Tato kategorie zahrnuje široký okruh příjmů fyzických osob z podnikatelských aktivit v oblasti výroby, služeb, poradenství, sportovní a umělecké činnosti, výkonu nezávislých povolání nebo jako výsledky činnosti v oblasti autorských nebo průmyslových práv.³

Podle § 7 odstavce 1 ZDP **příjmy z podnikání** jsou příjmy ze zemědělské výroby, lesního nebo vodního hospodářství, příjmy ze živnosti nebo jiného podnikání a podíly na zisku společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti. Mezi **příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti** jsou zařazeny příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, příjmy z autorských práv, z výkonu nezávislého povolání, dále příjmy znalců, tlumočnicků,

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 6.

² BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 71–72. (Dle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.)

³ PRUDKÝ, P. a M. LOŠTÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*, s. 51.

zprostředkovatelů kolektivních a hromadných smluv, rozhodců a insolvenčních správců a příjmy z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku.¹

Dílčí základ daně z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, tedy základ daně z příjmů osoby samostatně výdělečně činné, je tvořen příjmy z činností uvedených výše. Tyto příjmy je možné snížit o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení jedním ze tří způsobů, a to na základě účetnictví, na základě daňové evidence nebo procentem z příjmů.² Pokud poplatník neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, ZDP v § 7 odstavci 7 stanovuje výši těchto výdajů v procentech. Tyto procentní výdaje dosahují od 30 % do 80 % podle konkrétních příjmů.³

Příjmy z kapitálového majetku

Za tyto příjmy je možné označit veškeré příjmy plynoucí fyzickým osobám z umístění peněžních prostředků do finančních institucí v jakékoliv formě. Většina příjmů z kapitálového majetku, které plynou ze zdrojů na území ČR, se zdaňuje zvláštní sazbou daně. Mezi příjmy, které nepodléhají srážkové dani, patří:⁴

- Úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, úroky a poplatky z prodlení, úroky z práva na dorovnání, z vkladů na běžných účtech a z hodnoty splaceného vkladu společníků obchodních společností ve smluvené výši.
- Úrokové a jiné výnosy z držby směn. Výjimkou jsou úroky a jiné výnosy ze směnky vystavené bankou k zajištění pohledávky vzniklé z vkladu věřitele.
- Příjmy z prodeje předkupního práva na cenné papíry.

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 7.

² BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 41.

³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 7.

⁴ PRUDKÝ, P. a M. LOŠTÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*, s. 55.

Dílčí základ daně tvoří výše uvedené příjmy. U příjmů z prodeje předkupního práva lze uznat pořizovací cenu tohoto předkupního práva jako výdaj. U ostatních výše uvedených příjmů nemohou být uplatněny žádné výdaje.¹

Příjmy z pronájmu

Tento druh příjmů je v ZDP upraven v § 9. Jedná se o příjmy z pronájmu nemovitostí, bytů nebo jejich částí a příjmy z pronájmu movitých věcí kromě příležitostného pronájmu, pouze pokud se nejedná o příjmy uvedené výše.²

Za pronájem, nájem nebo podnájem se považuje přenechání movité nebo nemovité věci jejím majitelem jiné osobě k užívání. Za příjmy z pronájmu se považují také příjmy plynoucí poplatníkovi z pronájmu movité nebo nemovité věci, které má sám v nájmu nebo podnájem.³

Základem daně (dílčím základem daně) jsou příjmy uvedené výše snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení nebo o výdaje ve výši 30 % příjmů.⁴

Ostatní příjmy

Pokud nejde o příjmy uvedené výše, mezi ostatní příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, patří podle § 10 ZDP zejména:⁵

- Příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu movitých věcí a příjmy ze zemědělské výroby, která není provozována podnikatelem. Tyto příjmy jsou však osvobozeny, pokud u poplatníka jejich úhrn nepřesáhne ve zdaňovacím období částku 20 000 Kč.
- Příjmy z převodu vlastní nemovitosti, bytu, nebytového prostoru, spoluvlastnického podílu, movité věci nebo cenného papíru. Výjimkou jsou

¹ PRUDKÝ, P. a M. LOŠŤÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*, s. 55.

² Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 9.

³ PRUDKÝ, P. a M. LOŠŤÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*, s. 57.

⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 9.

⁵ Tamtéž, § 10.

státní dluhopisy, které mohou podle emisních podmínek nabývat pouze fyzické osoby a dále příjmy plynoucí jako protiplnění menšinovým akcionářům, pokud hlavní akcionář uplatní právo na výkup těchto cenných papírů.

- Vypořádací podíl při zániku účastní společníka obchodní společnosti (s výjimkou společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti) nebo při zániku členství v družstvu.
- Výhry v loteriích a sázkách, výhry z reklamních soutěží a slosování, ceny z veřejných soutěží a sportovních soutěží, avšak výhry z loterií a sázek jsou osvobozené od daně z příjmů, pokud jsou tyto hry provozovány na základě povolení podle zákona o loteriích a jiných podobných hrách.

Základem daně (dílčím základem daně) z ostatních příjmů je příjem snížený o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení. Pokud jsou výdaje spojené s jednotlivým druhem příjmu vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží.¹

1.1.8 Daňová evidence

Daňová evidence je jednou z možností fyzických osob pro evidování příjmů a výdajů z podnikání nebo samostatné výdělečné činnosti. V roce 2004 nahradilo jednoduché účetnictví.²

Daňová evidence je upravena v ZDP v § 7b. Podle tohoto ustanovení by měla daňová evidence obsahovat údaje o příjmech, výdajích, majetku a závazcích.³ Avšak způsob vedení daňové evidence není tímto zákonem stanoven. Záleží tedy na rozhodnutí konkrétní fyzické osoby, jakou formou bude vést tuto evidenci.⁴ Poplatník s příjmy z podnikatelské nebo jiné samostatně výdělečné činnosti může v daňové evidenci zaznamenávat pouze údaje spojené s majetkem zahrnutým v jeho obchodním majetku.

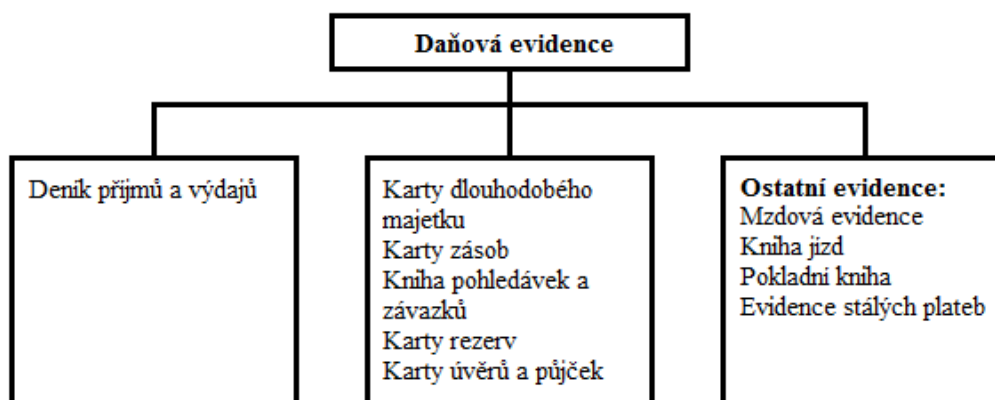
¹ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 137–138.

² Tamtéž, s. 47.

³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 7b.

⁴ PILÁTOVÁ, J. a kolektiv. *Daňová evidence: Komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*, s. 27.

Forma daňové evidence se tedy odvíjí od jednotlivých složek obchodního majetku a může mít následující podobu.¹ (viz obrázek 1)

Obrázek 1: Daňová evidence²

Poplatníci, kteří vedou daňovou evidenci, musí provést inventarizaci, tedy zjištění skutečného stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a závazků k poslednímu dni zdaňovacího období. Musí o tom vyhotovit zápis a upravit základ daně o případné rozdíly.³ Poplatník musí uschovávat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neskončila lhůta pro vyměření daně.⁴ Podle § 148 odstavce 1 DŘ tato lhůta činí 3 roky a začíná běžet dnem, v němž uplynula lhůta pro podání řádného daňového tvrzení, nebo v němž se stala daň splatnou.⁵ Řádným daňovým tvrzením je daňové přiznání, hlášení nebo vyúčtování.⁶

1.1.9 Zálohy na daň

Zálohy na daň z příjmů se podle § 38a ZDP platí v průběhu zálohového období. **Zálohové období** začíná od prvního dne následujícího po uplynutí posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání za minulé zdaňovací období a končí posledním dnem lhůty pro podání daňového přiznání v následujícím zdaňovacím období. Pro stanovení

¹ SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2011*, s. 13–14.

² Tamtéž, s. 14.

³ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 49.

⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 7b.

⁵ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, § 148.

⁶ Tamtéž, § 1.

výše a periodicity záloh je rozhodující **poslední známá daňová povinnost**, tedy částka, kterou poplatník vypočítal a uvedl v daňovém přiznání za období bezprostředně předcházející zdaňovacímu období. Do této poslední známé daňové povinnosti se však nezahrnují příjmy a výdaje podle § 10 ZDP.¹ Přehled výše záloh, které jsou poplatníci povinni platit, je zobrazen v následujících tabulkách (viz tabulka 1 a 2).

Tabulka 1: Výše zálohy v souvislosti s poslední známou daňovou povinností²

Poslední známá daňová povinnost	Záloha
Maximálně 30 000 Kč	Neplatí se
Větší než 30 000 Kč avšak maximálně 150 000 Kč	Dvakrát ročně ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti
Větší než 150 000 Kč	Čtyřikrát ročně ve výši 25 % poslední známé daňové povinnosti

Tabulka 2: Výše zálohy v souvislosti s dílčím základem daně podle § 6 ZDP³

Podíl dílčího základu daně podle § 6 ZDP na celkovém základu daně (plátce měl povinnost srazit zálohy na daň)	Záloha
Minimálně 50 %	Neplatí se
Více než 15 % avšak méně než 50 %	V poloviční výši
Méně než 15 %	V plné výši

Jestliže plátce (zaměstnavatel) nesráží a neodvádí srážkovou daň, je povinen podle § 38h ZDP zaměstnanci srazet **zálohu na daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků**. Ta se určí ze základu pro výpočet zálohy, tedy z úhrnu příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků zúčtovaných nebo vyplacených poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo zdaňovací období. Do tohoto základu se nezapočítávají příjmy zdanitelné srážkovou daní a příjmy osvobozené od daně. Základ pro výpočet zálohy se dále zvyšuje o částky povinného pojistného. Jestliže tento základ činí 100 Kč a méně, zaokrouhuje se na celé koruny nahoru, pokud činí více než 100 Kč, zaokrouhuje se na celé stokoruny nahoru. Záloha na daň dále činí 15 % z tohoto základu a zaokrouhuje se na celé koruny nahoru. Jestliže zaměstnanec podepíše prohlášení k dani na příslušný

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 38a.

² Vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

³ Vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

kalendářní měsíc, plátce sníží zálohu o prokázanou měsíční slevu na dani a měsíční daňové zvýhodnění.¹

1.1.10 Daňové přiznání

Daňové přiznání je povinen podat poplatník, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně, přesáhly 15 000 Kč. Do těchto příjmů se nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, které podléhají srážkové dani. Daňové přiznání musí podat i poplatník, jehož příjmy sice nepřesáhly 15 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu. Daňové přiznání nemusí podávat poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky pouze od jednoho plátce nebo postupně od více plátců daně, pokud u nich podepsal prohlášení k dani za příslušné zdaňovací období a nemá jiné příjmy vyšší než 6 000 Kč.²

1.2 Optimalizace daňové povinnosti

Každý daňový subjekt se snaží zaplatit co nejméně na daních, je to racionální ekonomické chování. Stát s tímto chováním počítá a snaží se ho i využít, aby nasměroval aktivitu daňového subjektu žádoucím směrem. Minimalizace daňové povinnosti u jedné daně v jednom zdaňovacím období nemusí však být ideální vzhledem k souboru všech hrazených daní poplatníkem ve zdaňovacím období ani z hlediska jedné daně v delším časovém období. V této souvislosti jde o optimalizaci daňové povinnosti.³ Tato kapitola se však zabývá pouze minimalizací daňové povinnosti u daně z příjmů fyzických osob pouze v jednom zdaňovacím období.

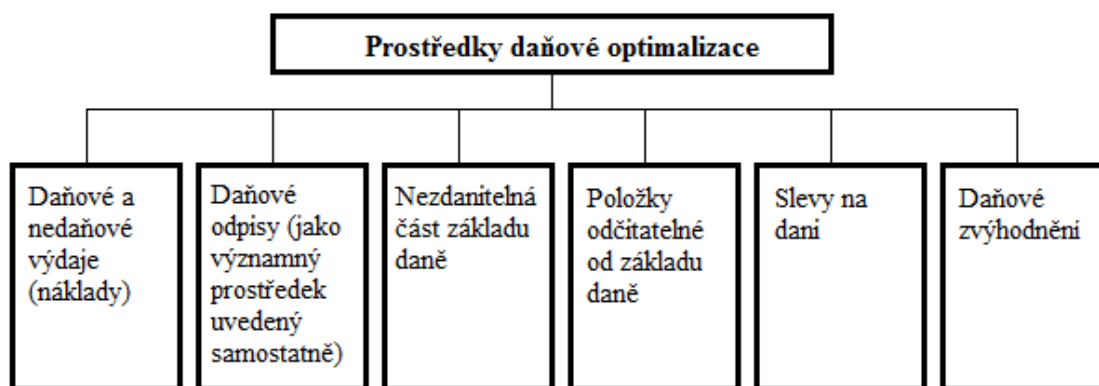
Minimalizace daně nabývá různé podoby. Jedním ze způsobů může být využívání daňových úspor. **Daňová úspora** vzniká snížením základu daně nebo daně v rámci všech zákonem stanovených způsobů při splnění stanovených podmínek. Část daňových úspor má charakter odložení daně do budoucnosti. Dalším způsobem minimalizace daně může být vyhnutí se dani prostřednictvím vyhledávání zákonodárcem nezamýšlených skulin ve stylizaci daňových zákonů. Tento způsob však bývá pouze dočasný, protože pokud se začne využívat dané nedokonalé formulace zákona v širším měřítku, daňový zákon bývá změněn. Tato minimalizace daně se však označuje za nemorální, protože

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 38h.

² Tamtéž, § 38g.

³ VANČUROVÁ A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*, s. 38.

jakékoliv vyhnutí se dani jedním daňovým subjektem nepřímou zvyšuje daňové zatížení ostatních subjektů. Daňový únik je potom protiprávní jednání daňového subjektu s cílem neoprávněně zkrátit velikost daňové povinnosti a může se jednat o trestný čin zkrácení daně.¹ V této kapitole jsou tedy uvedeny různé možnosti optimalizace výše daně z příjmů fyzických osob (viz obrázek 2).

Obrázek 2: Prostředky daňové optimalizace²

1.2.1 Daňové a nedaňové výdaje (náklady)

Náklady vyjadřují peněžní spotřebování nebo opotřebení majetku. Vznikají snížením aktiv nebo zvýšením závazků. Většinou jsou spojeny s výdaji, ale nemusí tomu tak být vždy. Výdaje na rozdíl od nákladů představují skutečný peněžní úbytek aktiv.³

Problematika daňově uznatelných výdajů (nákladů) je v ZDP upravena v § 24, kde se vymezuje které výdaje (náklady) se řadí mezi výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. V § 25 jsou dále uvedeny výdaje (náklady), které nelze pro daňové účely uznat. Zákon dále stanovuje položky, o které se musí zvýšit a snížit výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji a položky, o které je možné výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji snížit.⁴

¹ VANČUROVÁ A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*, s. 38–39.

² Vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

³ LUKÁŠOVÁ, J. Náklady nezaměňujte s výdaji a výnosy s příjmy. In: *Podnikatel* [online]. 16. 12. 2009 [cit. 2012-12-13]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/naklady-nezamenujte-s-vydaji-a-vynosy-s-prijmy/>.

⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 23–25.

Mezi **daňově uznatelné výdaje (náklady)** patří např.:¹

- Daňové odpisy hmotného majetku.
- Zůstatková cena prodaného nebo zlikvidovaného hmotného majetku, který je možno daňově odpisovat. Zůstatková cena hmotného majetku, který byl vyřazen v důsledku škody, a to do výše náhrad.
- Pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem, pokud byly zaplacený do konce měsíce následujícího po zdaňovacím období.
- Škody vzniklé živelnými pohromami a škody způsobené neznámým pachatelem podle potvrzení policie.
- Účetní odpisy hmotného majetku, který není pro účely zákona o daních z příjmů vymezen jako hmotný majetek. Účetní odpisy nehmotného majetku, který se neodpisuje podle ZDP, pokud byl poplatníkem pořízen úplatně, nabyt vkladem, darováním, zděděním nebo přeměnou nebo vytvořen ve vlastní režii za účelem obchodování.

Výdaje (náklady), které se neuznávají jako daňově relevantní, lze rozdělit do tří skupin:²

1. Výdaje na pořízení majetku.
2. Výdaje sankční povahy (např. penále, pokuty, smluvní sankce, manka, škody a finanční náklady).
3. Ostatní (např. výdaje na reprezentaci, dary a odměny členů statutárních orgánů).

1.2.2 Daňové odpisy

Daňové odpisy snižují základ daně, protože jsou výdaji (náklady) vynaloženými na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Poplatník daňové odpisy může, ale nemusí uplatňovat jako daňově uznatelný výdaj. Uplatňovat daňové odpisy tedy není poplatníkovou povinnost, ale jeho právo. Poplatník může zahájit daňové odepisování

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 24.

² HNÁTEK, M. a D. ZÁMEK. *Daňové a nedaňové náklady 2012*, s. 15–16.

po uvedení pořízované věci do stavu způsobilého k obvyklému užívání.¹ Daňové odpisy může uplatňovat především vlastník majetku, tedy poplatník, který má k majetku vlastnické právo nebo právo hospodaření, spoluvlastník nebo nájemce za podmínek stanovených zákonem.²

Podle § 26 odstavce 8 ZDP lze odpisování přerušit, pokud se při dalším odpisování bude pokračovat způsobem, jako by k přerušení odpisování nedošlo a pokud v době přerušení dopisování poplatník neuplatní výdaje paušální částkou podle § 7 nebo § 9 ZDP.³

ZDP zvlášť upravuje odpisy u hmotného a nehmotného majetku. Podle § 26 odstavce 2 se **hmotným majetkem** rozumí:⁴

- Samostatné movité věci a soubory movitých věcí se vstupní cenou vyšší než 40 000 Kč a provozně technickými funkcemi delšími než jeden rok.
- Budovy, domy, byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky podle zákona o vlastnictví bytů.
- Stavby s výjimkou provozních důlních děl, drobných staveb na pozemcích určených k plnění funkcí lesa, zajišťování provozu lesních školek nebo k provozování myslivosti, pokud zastavěná plocha nepřesahuje 30 m² a nejsou vyšší než 5 m a dále oplocení, které slouží pro zajišťování lesní výroby a myslivosti.
- Pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky.
- Dospělá zvířata a jejich skupiny se vstupní cenou větší než 40 000 Kč.
- Jiný majetek stanovený ZDP.

Za **technické zhodnocení**, které je hmotným majetkem podle ZDP, se podle § 33 ZDP považují výdaje na dokončené nástavby, přístavby, stavební úpravy, rekonstrukce

¹ PELC, V. *Daňové odpisy: Strategie pro podnikatelskou praxi firem a podnikatelů*, s. 1–6.

² Tamtéž, s. 59–61.

³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 26.

⁴ Tamtéž.

a modernizace majetku, pokud u jednotlivého majetku převýšily v úhrnu za zdaňovací období částku 40 000 Kč (tato hodnota je platná pro zdaňovací období 1998 a následující). Rekonstrukcí se přitom rozumí takové zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů. Za modernizace se považuje rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku.¹

Dále můžeme rozlišovat tzv. velké a malé technické zhodnocení. Velké technické zhodnocení je popsáno výše. Jestliže ale výdaje typu technického zhodnocení nepřesáhnou 40 000 Kč, jedná se o tzv. malé technické zhodnocení. Toto malé technické zhodnocení je technickým zhodnocením podle ZDP pouze tehdy, pokud se poplatník rozhodne, že se v této souvislosti nebude jednat o jednorázový daňově účinný výdaj.²

Vstupní cenou hmotného majetku se podle § 29 ZDP rozumí pořizovací cena, pokud se jedná o majetek pořízený za úplatu, vlastní náklady u majetku pořízeného nebo vyrobeného ve vlastní režii, hodnota nesplacené pohledávky zajištěné převodem práva, cena stanovená podle zákona o oceňování majetku při nabytí majetku zděděním nebo darováním, hodnota technického zhodnocení, přepočtená zahraniční cena nebo reprodukční pořizovací cena v ostatních případech.³

Podle § 25 odstavce 5 zákona o účetnictví se za pořizovací cenu považuje cena, za kterou byl majetek pořízen a náklady související s jeho pořízením. Reprodukční pořizovací cena je cena, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Vlastní náklady hmotného majetku vytvořeného vlastní činností jsou náklady vynaložené na výrobu tohoto majetku a také náklady, které s touto výrobou souvisejí.⁴

Při odpisování hmotného majetku poplatník postupuje následovně. V prvním roce odpisování zatřídí majetek do odpisové skupiny podle přílohy č. 1 k ZDP. Pro tyto odpisové skupiny jsou stanovené minimální doby odpisování majetku.⁵ Dále má poplatník možnost zvolit metodu odpisování u každého nově nabytého majetku. Zvolí

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 33.

² BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 383.

³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 29.

⁴ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, § 25.

⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 30.

buď metodu rovnoměrného (lineárního) odpisování nebo metodu zrychleného (degresivního) odpisování. Tuto metodu však nelze měnit po celou dobu odpisování.¹ Rovnoměrné odpisování se provádí pomocí ročních odpisových sazeb, které jsou přiřazeny jednotlivým odpisovým skupinám a zrychlené odpisování pomocí koeficientů pro zrychlené odpisování. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.²

Odpisy **nehmotného majetku** se vztahují podle § 32a ZDP na zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a další majetek, který je v účetnictví veden jako nehmotný majetek. Výše uvedený majetek je možné odpisovat pouze za splnění zákonem stanovených podmínek. Nehmotný majetek se odpisuje rovnoměrně a ZDP stanovuje dobu odpisování jednotlivého majetku, přičemž odpisy se stanovují s přesností na celé měsíce.³

1.2.3 Nezdánitelná část základu daně

Celkový základ daně poplatníků daně z příjmů fyzických osob umožňuje ZDP snížit o tzv. nezdanitelné částky. Úhrnná výše těchto částek za zdaňovací období je u každého poplatníka individuální.⁴

Podle § 15 ZDP lze tedy od základu daně odečíst hodnotu **darů**, které poplatník poskytl jiným subjektům na území ČR. Odstavec první tohoto ustanovení vymezuje okruh příjemců a účel těchto poskytnutých darů. Jedná se např. o dary poskytnuté právnickým osobám na financování vědy, vzdělání, školství, kultury, požární ochrany, podpory a ochrany mládeže a ochrany zvířat nebo dary poskytnuté fyzickým osobám, které jsou poživateli invalidního důchodu. Avšak úhrnná hodnota darů ve zdaňovacím období musí přesáhnout 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1 000 Kč a v úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně.⁵

Od roku 2009 lze hodnotu darů odečíst také při jejich poskytnutí právnickým nebo fyzickým osobám se sídlem nebo bydlištěm na území jiného členského státu EU,

¹ PELC, V. *Daňové odpisy: Strategie pro podnikatelskou praxi firem a podnikatelů*, s. 89.

² Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 31 – § 32.

³ Tamtéž, § 32a.

⁴ PRUDKÝ, P. a M. LOŠTÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*, s. 66.

⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 15.

Norska nebo Islandu. Pokud příjemce a účel daru splňují podmínky dané tuzemským právním předpisem, dále se dary posuzují podle právních předpisů příslušného státu.¹

Základ daně lze také snížit o částku, která odpovídá **úrokům** zaplaceným v kalendářním roce **z úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru** poskytnutého bankou, zahraniční bankou nebo její pobočkou, sníženého o státní příspěvek a z úvěru poskytnutého stavební spořitelnou, bankou, zahraniční bankou nebo její pobočkou v souvislosti s úvěrem ze stavebního spoření nebo s hypotečním úvěrem, a to pouze za předpokladu, že poplatník tento úvěr použil na financování bytových potřeb.²

Hypotečním úvěrem se rozumí úvěr, jehož splacení včetně příslušenství je zajištěno zástavním právem k nemovitosti, pokud pohledávka z úvěru nepřevyšuje dvojnásobek zástavní hodnoty zastavené nemovitosti.³ Bankou se rozumí akciová společnost se sídlem na území ČR, která přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry, přičemž k výkonu těchto činností má bankovní licenci.⁴ Stavební spořitelnou se rozumí banka, která může vykonávat činnost stavebního spoření a další činnosti udělené v bankovní licenci.⁵

Bytovými potřebami se podle ZDP rozumí např. výstavba bytového domu, rodinného domu nebo bytu včetně rozestavěné stavby, koupě pozemku za předpokladu, že zde bude zahájena výstavba bytové potřeby do 4 let od uzavření úvěrové smlouvy, splacení členského vkladu za účelem získání práva nájmu bytu nebo rodinného domu, údržba nebo změna stavby, vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů nebo vypořádání spoludědiců, pokud předmětem vypořádání je úhrada podílu spojená se získáním bytu, rodinného domu nebo bytového domu.⁶

Od základu daně lze dále odečíst příspěvek v celkovém úhrnu nejvýše 12 000 Kč zaplacený poplatníkem za jeho **penzijní připojištění** se státním příspěvkem a **penzijní**

¹ PRUDKÝ, P. a M. LOŠŤÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*, s. 68.

² Tamtéž, s. 68–69.

³ Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů, § 28.

⁴ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, § 1.

⁵ Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, ve znění pozdějších předpisů, § 2.

⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 15.

pojištění. Částka zaplacená poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem se však snižuje o 6 000 Kč. Dále lze odečíst poplatníkem zaplacené pojistné ve zdaňovacím období na jeho soukromé životní pojištění a důchodové pojištění.¹

Nezdanitelnou částí základu daně jsou také **členské příspěvky** zaplacené ve zdaňovacím období členem odborové organizace této organizaci. Nejvýše lze odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů podle § 6 ZDP, avšak nejvýše lze odečíst částku 3 000 Kč za zdaňovací období. Dále se jedná o úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem a nebyly uplatněny jako výdaj vynaložený na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Nejvýše lze uplatnit částku 10 000 Kč, u osoby se zdravotním postižením nejvýše 13 000 Kč a u osoby s těžším zdravotním postižením nejvýše 15 000 Kč.²

1.2.4 Položky odčitatelné od základu daně

Rozdíl mezi nezdanitelnou částí základu daně a položkami odčitatelnými od základu daně spočívá v tom, že nezdanitelná část se týká pouze fyzických osob, ale položky odčitatelné od základu daně mohou uplatnit jak osoby fyzické, tak i právnické.³

Od základu daně lze podle § 34 ZDP odečíst daňovou ztrátu, která vznikla nebo byla vyměřena za předchozí zdaňovací období, nejdéle v pěti zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících po období, kdy se tato ztráta vyměřuje. Dále lze odečíst veškeré výdaje (náklady), které poplatník vynaložil v daném zdaňovacím období, na realizaci projektů výzkumu a vývoje.⁴

1.2.5 Slevy na dani

Pomocí slevy na dani jsou zvýhodněni zaměstnavatelé se zaměstnanci se zdravotním postižením, fyzické osoby z titulu slevy na poplatníka, jeho invalidity nebo studia, slevy na manžela (manželku) nebo jeho invalidity a fyzické osoby z titulu vyživovaného dítěte, pokud spolu žijí ve společné domácnosti. Zatímco nezdanitelné části základu

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 15.

² Tamtéž.

³ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 305.

⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 34.

daně a položky odčitatelné od základu daně snižují daňový základ, tyto slevy snižují až vlastní daň.¹ Přehled všech slev na dani je znázorněn dále (viz tabulka 3).

Tabulka 3: Slevy na dani²

Druh slevy	Sleva	Částka	Poznámka
Nepodmíněná sleva vztahující se k poplatníkovi	Sleva na poplatníka	24 840 Kč	
Podmíněná sleva vztahující se k poplatníkovi	Sleva na poplatníkovu invaliditu	2 520 Kč	Invalidita prvního nebo druhého stupně
		5 040 Kč	Invalidita třetího stupně
	Sleva na držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč	
	Sleva na poplatníka při studiu	4 020 Kč	Maximálně do 28 let
Podmíněná sleva vztahující se k jiné osobě	Sleva na zaměstnance se zdravotním postižením	18 000 Kč	
	Sleva na zaměstnance s těžším zdravotním postižením	60 000 Kč	
	Sleva na manželku (manžela)	24 840 Kč	Příjmy manželky (manžela) jsou maximálně 68 000 Kč
	Sleva na vyživované dítě	11 604 Kč	

Pozn.: Problematikou daňového zvýhodnění na vyživované dítě se dále zabývá kapitola 1.2.6.

Sleva na poplatníka pro jeho invaliditu přísluší poplatníkovi, který pobírá invalidní důchod nebo jestliže došlo k zániku tohoto důchodu kvůli souběhu nároku na starobní

¹ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 317–318.

² Vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

důchod a invalidní důchod. Sleva na poplatníkovu studium se poskytuje po dobu, po kterou se poplatník soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem. Tato sleva se poskytuje do dovršení věku 26 let poplatníka nebo do 28 let v případě prezenční formy studia doktorského studijního programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání.¹

Pro výpočet slevy na zaměstnance se zdravotním postižením a těžším zdravotním postižením se používá průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením.² Pokud manželka (manžel) je držitelkou průkazu ZTP/P, sleva se zvyšuje na dvojnásobek. Do vlastního příjmu manželky (manžela) se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění, státní příspěvky na stavební spoření, stipendia a příjem plynoucí z důvodu péče o blízkou nebo jinou osobu.³ Vlastními příjmy manželky (manžela) se podle pokynu D-6 Generálního finančního ředitelství rozumí tzv. hrubé příjmy, tedy úhrn všech vlastních příjmů dosažených ve zdaňovacím období nesnížených o daňové výdaje. Do těchto příjmů se zahrnují také příjmy podléhající srážkové dani, příjmy osvobozené od daně a příjmy, které nejsou předmětem daně.⁴

1.2.6 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění na dítě může mít trojí podobu. Jedná se tedy o daňové zvýhodnění v podobě slevy na dani (bez omezení až do výše vypočtené daně), daňového bonusu (pokud daňová povinnost poplatníkovi nevznikla) nebo kombinace slevy a bonusu (pokud je daň po slevách nižší než daňové zvýhodnění).⁵

Daňové zvýhodnění je v ZDP upraveno v § 35c. Podle tohoto ustanovení má poplatník nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti. Částka daňového zvýhodnění se však zvyšuje na dvojnásobek, pokud se jedná o dítě, které je

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 35ba.

² Tamtéž, § 35.

³ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 35ba.

⁴ Pokyn GFŘ č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

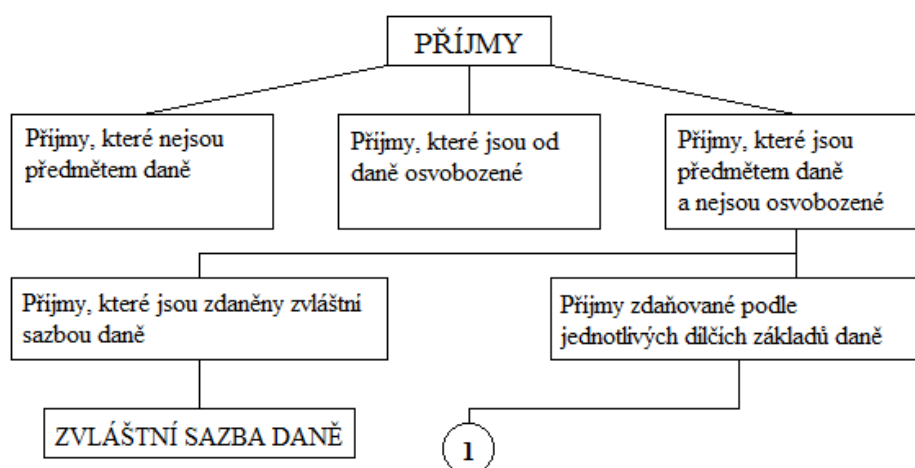
⁵ DĚRGEL, M. *Sleva na manželku a dítě*, s. 26.

držitelem průkazu ZTP/P. **Daňový bonus** může poplatník uplatnit, jestliže jeho výše činí alespoň 100 Kč, avšak maximálně do výše 60 300 Kč ročně. Jestliže poplatník vyživuje dítě jen jeden nebo několik kalendářních měsíců, lze daňové zvýhodnění uplatnit ve výši 1/12 za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro toto uplatnění. Daňové zvýhodnění lze uplatnit i v kalendářním měsíci, ve kterém se dítě narodilo, bylo osvojeno, převzato do péče nahrazující péči rodičů nebo ve kterém začíná soustavná příprava dítěte na budoucí povolání.¹

Za vyživované dítě poplatníka se považuje dítě vlastní, osvojené, dítě v péči nahrazující péči rodičů, dítě druhého z manželů nebo vnuk (vnučka), jestliže rodiče nemají příjmy, ze kterých by mohli daňové zvýhodnění uplatnit. Vyživovaným dítětem může být nezletilé i zletilé dítě. Jestliže jde o zletilé dítě, musí být splněny následující podmínky. Toto dítě nemá více než 26 let, nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a soustavně se připravuje na budoucí povolání, nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost z důvodu nemoci nebo úrazu nebo je neschopné vykonávat soustavnou výdělečnou činnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.²

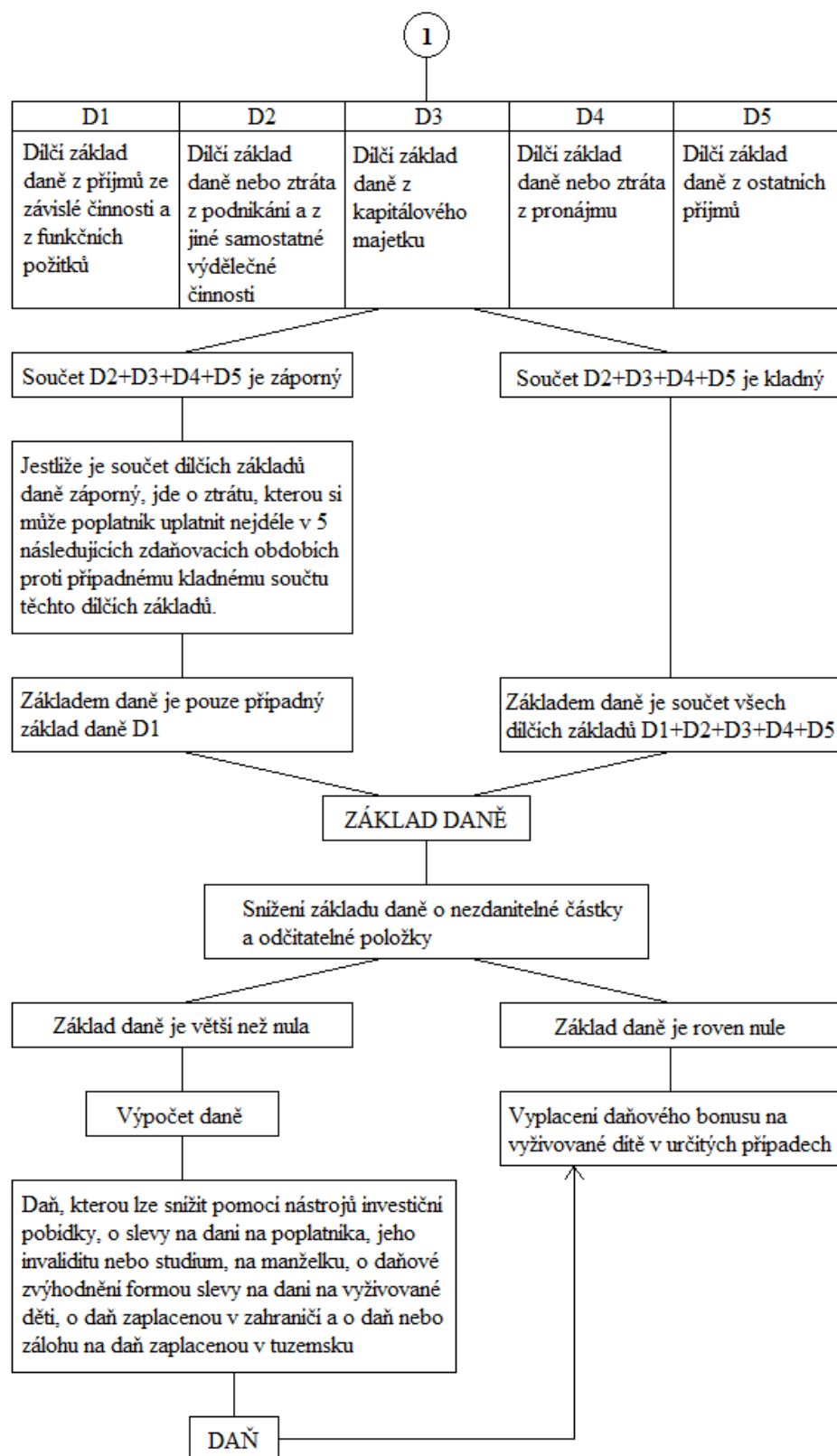
1.3 Výpočet daňové povinnosti

Princip zdanění příjmů fyzických osob je popsán v následujícím schématu (viz obrázek 3).

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, § 35c.

² Tamtéž.

Obrázek 3: Výpočet daňové povinnosti¹

¹ BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*, s. 30–32.

1.4 Daňová reforma

Daňová reforma je definována jako systematická změna více parametrů daní vyvolaná nově formulovanými cíli daňové politiky. Jedná se tedy o změnu daňové legislativy, pokud dochází k významné změně daňového mixu, zavedení nových daní, k rušení stávajících a dalším skutečností.¹

Daňové reformy ve světě nabývají různých podob, ale postupem času začal převládat trend snižování daňové zátěže u malých a středních podniků. Podle zprávy vydané Světovou bankou, celkem 123 ze 183 měřených ekonomik provedlo od roku 2006 významné změny v právních úpravách vedoucí právě ke snižování daňového zatížení těchto podniků. Důvodem je snaha států podporovat podnikání a zmírnit dopady světové hospodářské krize. Celkem 33 států provedlo daňovou reformu s cílem usnadnit placení daní tak, aby se stalo méně nákladným. Z toho 23 států k tomu využilo zavedení podávání daňových přiznání on-line.²

Daňová reforma by v ČR měla přinést mnoho pozitivních efektů, které by ve výsledku mohly pomoci celé ekonomice. Podle vlády ČR je současný systém výběru přímých daní náročný a složitý a jeho administrativa je finančně náročná pro stát i pro poplatníky. Z toho důvodu bylo nutné vytvořit nový jednodušší a přehlednější systém.³

1.4.1 Legislativní proces projednávání návrhu zákona

Právo předkládat návrhy zákonů má podle Ústavy poslanec, skupina poslanců, Senát, vláda a krajská zastupitelstva. Součástí návrhu každého zákona je i důvodová zpráva. Návrh zákona se předkládá předsedovi Poslanecké sněmovny, který jej předá

¹ VANČUROVÁ, A. Daňové reformy ČR. In: *Kdpcr.cz* [online]. [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.kdpcr.cz/Data/files/pdf/vancurova.pdf>.

² PWC. Communiqué de presse 2011. *Pwc.fr* [online]. 2011 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.pwc.fr/les-reformes-fiscales-mondiales-continuent-a-favoriser-un-retour-a-la-croissance-et-des-revenus-durables1.html>.

³ INFORMAČNÍ CENTRUM VLÁDY. Daňová reforma. *Icv.vlada.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://icv.vlada.cz/cz/danova-reforma/>.

organizačnímu výboru. Jestliže předkladatelem tohoto návrhu není vláda, předseda Sněmovny jí pošle návrh k vyjádření stanoviska, které by vláda měla učinit do 30 dnů.¹

Projednávání návrhu probíhá v Poslanecké sněmovně ve třech čteních. Organizační výbor navrhuje zpravodaje pro první čtení, a kterému výboru má Sněmovna přikázat návrh v prvním čtení. Při prvním projednávání vystoupí navrhovatel zákona a zpravodaj. Poté může Sněmovna návrh zamítnout, vrátit k dopracování nebo přikázat některému z výborů k dalšímu projednávání. Obdobně se postupuje také při druhém a třetím čtení. Po vyslovení souhlasu Poslanecké sněmovny je návrh postoupen Senátu.²

Předseda Senátu předá návrh organizačnímu výboru Senátu. Senát je povinen se o návrhu zákona usnést do 30 dnů od jeho postoupení. Projednávání návrhu v senátních výborech probíhá podobně jako v Poslanecké sněmovně. V případě souhlasu Senátu se návrh postoupí prezidentovi k podpisu. Prezident republiky má právo vrátit tento zákon do 15 dnů, v opačném případě zákon podepíše a postoupí zpět předsedovi Poslanecké sněmovny. Poslanci dále hlasují o přijetí toho zákona, pokud je zákon schválen nadpoloviční většinou všech hlasů, pak je přijat. Nakonec se zákon zašle k podpisu předsedovi vlády a je předán k uveřejnění ve Sbírce zákonů a stává se platným. Účinným se stává datem uvedeným v zákoně.³

Vláda dne 23. 5. 2012 předložila Sněmovně návrh zákona o změně daňových, pojistných a dalších zákonů. Ve třetím čtení Poslanecké Sněmovny byl návrh schválen, avšak Senát návrh zamítl dne 16. 8. 2012 a Sněmovna nakonec zákon nepřijala.⁴

Vláda dále předložila Sněmovně návrh stejného zákona, a to v provedení sněmovního tisku 801 dne 6. 9. 2012. S návrhem spojila žádost o vyslovení důvěry a požádala Sněmovnu, aby s projednáváním tohoto návrhu skončila do tří měsíců od jeho předložení. Ve třetím čtení byl návrh zákona schválen Poslaneckou sněmovnou, ta jej

¹ POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Legislativní proces projednávání návrhů zákonů. *Psp.cz* [online]. [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=331>.

² Tamtéž.

³ Tamtéž.

⁴ POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Sněmovní tisk 695 VI. n. z. o změně daňových, pojistných a dalších zákonů. *Psp.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&T=695>.

postoupila Senátu dne 8. 11. 2012. Senát návrh zamítnul dne 5. 12. 2012.¹ Návrh byl vrácen Poslanecké sněmovně, ta ho schválila dne 19. 12. 2012 a ještě téhož dne byl zákon doručen prezidentovi k podepsání. Prezident zákon podepsal 21. 12. 2012 a zákon byl vyhlášen ve Sbírce zákonů 27. 12. 2012 pod číslem 500/2012 Sb.²

1.4.2 Okruh daňové reformy

Hlavní cíle daňové reformy jsou vytvoření jednoho inkasního místa, harmonizace základu daně z příjmů fyzických osob a vyměřovacích základů sociálního a zdravotního pojištění, sjednocení procesních postupů při správě daní, zjednodušení a zpřehlednění systému daní z příjmů, sociálního a zdravotního pojištění a sjednocení do jedné právní úpravy o přímých daních a provázání s důchodovou reformou a reformou zdravotnictví.³

Daňová reforma probíhala ve dvou základních fázích. V první fázi došlo k vypracování novel ZDP, zákona o pojistném na sociální zabezpečení, zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění a dalších. Druhá fáze daňové reformy se zabývala novým ZDP. V této fázi došlo k dokončení návrhu zákona, přizpůsobení znění novému občanskému zákoníku a zákonu o obchodních korporacích a dále k integraci daně dědické, darovací a zákona o rezervách do ZDP.⁴

Zákon o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů upravuje změny v ZDP, zákoně o dani z přidané hodnoty (dále jen DPH), o spotřebních daních, o dani dědické, darovací a o dani z převodu nemovitostí, o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění a v zákoně o rozpočtovém určení daní. Tento zákon nabyl účinnosti 1. 1. 2013. Některá ustanovení týkající se

¹ POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Sněmovní tisk 801 VI. n. z. o změně daňových, pojistných a dalších zákonů. *Psp.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=801>.

² Tamtéž.

³ ASOCIACE SAMOSTATNÝCH ODBORŮ ČESKÉ REPUBLIKY. Teze daňové reformy 2013. *Asocr.cz* [online]. [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.asocr.cz/addons/files/stare/110415teze.pdf>.

⁴ Tamtéž.

změny zákona o daních z příjmů, o dani z přidané hodnoty a o rozpočtovém určení daní se však zrušují ustanoveními tohoto zákona účinnými až od 1. 1. 2016.¹

¹ Zákon č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

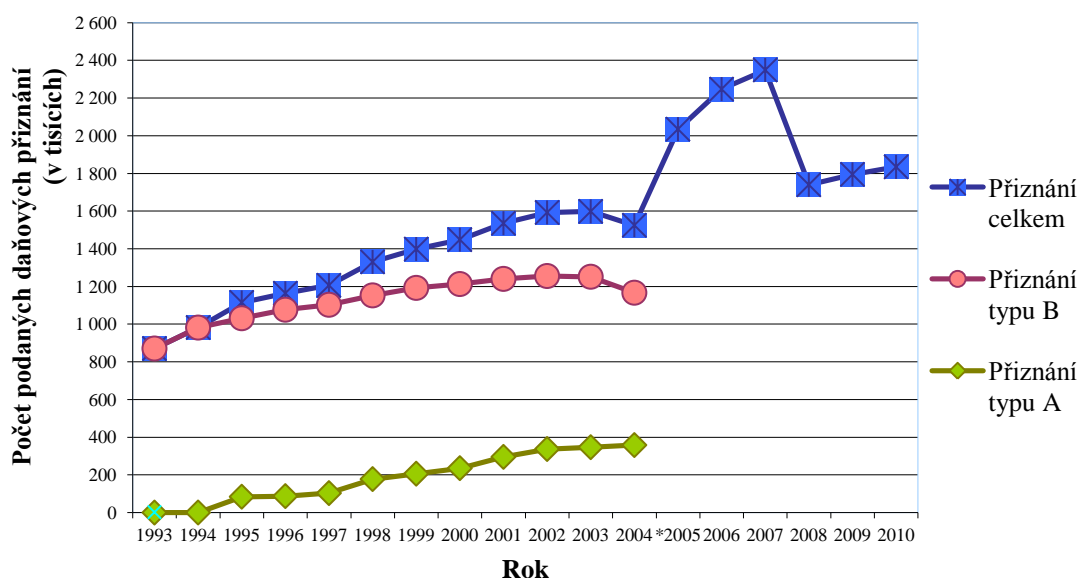
2 ANALYTICKÁ ČÁST

Tato hlavní kapitola se zabývá analýzou vývoje daně z příjmů fyzických osob v ČR, podrobným popisem daňové reformy se zaměřením na změny ZDP platné a účinné od roku 2013 a komparací tohoto druhu zdanění s vybranými státy EU, a to Rakouskem a Velkou Británií.

2.1 Vývoj daně z příjmů fyzických osob v ČR

Ke změnám daňové legislativy došlo od roku 1993 ve stovkách případů a v průběhu tohoto období došlo k určitým etapám vývoje ve zdaňování. Jednalo se o zavedení standardního daňového systému tržní ekonomiky v letech 1991–1993, o implementaci legislativy EU v letech 2003–2004, o zvýšení progresivity daňového systému v letech 2005–2006 a o modernizaci daňového systému od roku 2009.¹

V následujícím grafu je znázorněn počet podaných daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob v ČR za zdaňovací období 1993–2010 (viz graf 1).

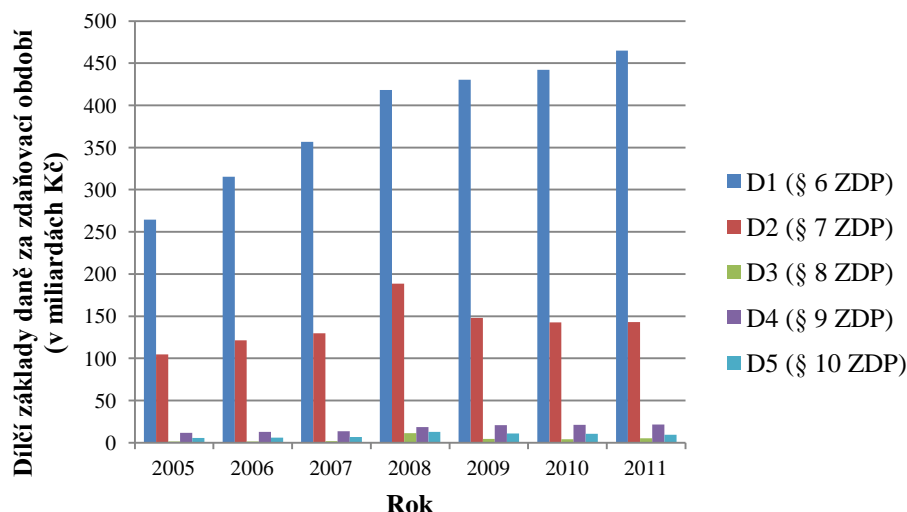
Graf 1: Počet daňových přiznání za zdaňovací období²

Pozn.: Od roku 2005 se daňová přiznání k dani z příjmů fyzických osob nerozlišují na typ A a B.

¹ VANČUROVÁ, A. Daňové reformy ČR. In: *Kdpcr.cz* [online]. [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.kdpcr.cz/Data/files/pdf/vancurova.pdf>.

² ČESKÁ DAŇOVÁ SPRÁVA. Počet daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob v ČR za zdaňovací období let 1993–2010. *Cds.mfcr.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/13887.html?year=0%C2%93>.

Další graf je zpracován na základě údajů z daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob v letech 2005 až 2011. Zobrazuje dílčí základy daně D1 až D5 v korunách v jednotlivých letech (viz graf 2).

Graf 2: Dílčí základy daně za zdaňovací období¹

Z grafu jednoznačně vyplývá, že největší podíl na základu daně má dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků a tato celková částka se neustále zvyšuje.

V následující tabulce jsou uvedeny procentní podíly daní vybraných v ČR a deficitu veřejných rozpočtů na hrubém domácím produktu (dále jen HDP) v letech 2003 až 2009 (viz tabulka 4).

Tabulka 4: Procentní podíly na HDP v ČR²

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Daně celkem	Uvedeno v % HDP	37,3	37,8	37,5	37	37,3	36	34,8
Daně z příjmů		9,5	9,5	9,1	9,1	9,4	7,9	7,4
Deficit veřejných rozpočtů		6,6	2,9	3,6	2,6	0,7	2,7	5,8

¹ Vlastní zpracování dle údajů České daňové správy.

² OECD. Country statistical profile: Czech Republic 2011–2012. *Oecd.org* [online]. 2012 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-czech-republic-2011_csp-cze-table-2011-1-en. (upraveno autorkou)

2.2 Daňová reforma

V této kapitole je vymezena daňová reforma zejména z pohledu změn v ZDP. Tyto změny jsou podrobněji popisovány a analyzovány. Dále je popsáno, jaké výsledky vláda očekává od provedených změn a opatření ke snížení deficitu veřejných rozpočtů.

2.2.1 Změny v ZDP

Zákon o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů obsahuje tyto nástroje zvyšující daňové zatížení u daně z příjmů fyzických osob. Jedná se o zavedení příplatku k dani v podobě solidárního zvýšení daně, o nemožnost uplatnit slevu na poplatníka u důchodců, o omezení výdajů stanovených procentem z příjmů a o zvýšení sazby srážkové daně pro nerezidenty z 15 % na 35 %. Opatření týkající se solidárního zvýšení daně a slevy na poplatníka jsou však pouze dočasné a týkají se období 2013–2015.¹

Solidární zvýšení daně v podobě příplatku nebo tzv. „milionářské daně“ představuje zvýšení daně z příjmů fyzických osob o 7 % z rozdílu mezi součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně podle § 6 a dílčího základu daně podle § 7 ZDP a 48násobkem průměrné mzdy. Tato částka odpovídá stropu vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení, pro rok 2013 jde tedy o částku 1 242 432 Kč. Dále se také zvyšuje záloha na daň ze závislé činnosti a funkčních požitků. Záloha se zvyšuje o 7 % z rozdílu mezi příjmy zahrnovanými do základu pro výpočet zálohy a 4násobkem průměrné mzdy pro účely pojistného na sociální zabezpečení, tedy částkou 103 536 Kč pro rok 2013. Zaměstnanec s ročními příjmy ze závislé činnosti vyššími než 48násobek průměrné mzdy je povinen podat daňové přiznání.²

Slevu na poplatníka 24 840 Kč nemůže uplatnit poplatník, který k 1. lednu zdaňovacího období pobírá starobní důchod z důchodového pojištění. Omezení se tedy netýká pouze pracujících důchodců, ale všech důchodců, kteří zdaňují své příjmy.³

¹ BĚHOUNEK, P. Daňový balíček vyšel ve sbírce zákonů pod č. 500/2012 Sb. In: *Behounek.eu* [online]. 31. 12. 2012 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://www.behounek.eu/news/zvyseni-dani-2013/>.

² Tamtéž.

³ Tamtéž.

Pokud poplatník uplatňuje výdaje procentem z příjmů, může uplatnit nejvýše výdaje ve výši 800 000 Kč, pokud se jedná o výdaje ve výši 40 % příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti a 600 000 Kč, pokud se jedná o výdaje ve výši 30 % příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti nebo pronájmu. Tyto osoby dále nemohou uplatnit daňové zvýhodnění na dítě a slevu na manželku (manžela) bez vlastních příjmů.¹

Většina ustanovení ZDP účinných od 1. 1. 2013 se zakládá na předchozích právních úpravách tohoto zákona, které byly na určitý čas přeformulovány. V minulosti důchodci neměli možnost uplatňovat slevu na dani na poplatníka, to bylo možné až od roku 2008. Srážková daň u příjmů nerezidentů činila 25 %, později byla snížena na 15 %. Do roku 2005 platily výdajové paušály u příjmů ze samostatné výdělečné činnosti ve výši 25 % pro většinu živnostníků a 50 % pro zemědělce, postupem času se tyto sazby zvyšovaly.²

2.2.2 Očekávání vlády

Ministerstvo financí zpracovalo návrhy zákonů v daňové a pojistné oblasti, jejichž smyslem je posílení příjmové stránky státního rozpočtu a postupné snižování schodku veřejných rozpočtů. Cílem těchto úsporných opatření je udržení podílu deficitu veřejných rozpočtů v roce 2013 pod hranicí 2,9 % HDP a v roce 2014 pod 1,9 % HDP. Tato opatření mají zajistit v roce 2013 na příjmové straně veřejných rozpočtů 25 miliard korun a v roce 2014 33 miliard korun.³

2.3 Komparace zdanění v ČR s jinými státy EU

EU jako celek se vyznačuje vysokou mírou zdanění oproti jiným vyspělým státům. Daň se začaly zvyšovat v dnešních členských státech EU převážně v 70. letech 20. století, zejména kvůli zvyšující se roli veřejného sektoru. V roce 2010 celková míra zdanění v 27 členských státech činila 38,4 % HDP, přičemž jiné státy s vyspělou

¹ BĚHOUNEK, P. Daňový balíček vyšel ve sbírce zákonů pod č. 500/2012 Sb. In: *Behounek.eu* [online]. 31. 12. 2012 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://www.behounek.eu/news/zvyseni-dani-2013/>.

² Důvodová zpráva Poslanecké sněmovny k návrhu zákona č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů.

³ VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Daňové změny od roku 2013. *Vlada.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/danove-zmeny-od-roku-2013-95853/>.

ekonomikou měly tuto úroveň většinou pod hranicí 30 %. Např. Spojené státy Americké měly míru zdanění na úrovni 24,8 % HDP a Japonsko na úrovni 26,9 % HDP.¹

Schémata zdanění osobní důchodovou daní jsou však v jednotlivých zemích EU různorodá, a to z hlediska možností zohlednit při výpočtu daňové povinnosti sociální aspekty poplatníka ve formě nezdanitelných částí základu daně, odčitatelných položek od základu daně nebo v podobě slevy na dani, dále z hlediska počtu daňových pásem, daňových sazeb a jejich progresivity. Mezi země, které mají pouze jednu sazbu daně, patří ČR, Bulharsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Rumunsko a Slovensko. Lucembursko využívá naopak až 18 daňových pásem. Nejvyšší sazba daně 51,5 % existuje v Dánsku, naopak nejnižší 10 % v Bulharsku (viz tabulka 5). Avšak při porovnávání zdanění jednotlivých států musíme uvažovat velikost nezdanitelných částí daně, odčitatelných položek atd.² (Podle stavu k 31. 12. 2011)

Tabulka 5: Základní charakteristiky osobní důchodové daně v EU³

Členský stát EU	Osobní důchodová daň	
	Nejvyšší sazba (%)	Počet sazeb
Belgie	50	5
Bulharsko	10	1
Česká republika	15	1
Dánsko	59	6
Estonsko	21	1
Finsko	30,5	4
Francie	40	5
Irsko	41	2
Itálie	43	5
Kypr	30	4
Litva	15	1
Lotyšsko	23	1
Lucembursko	38	17
Maďarsko	36	2
Malta	35	4
Německo	45	5

¹ EUROSTAT. Taxation trends in the European Union: Data for the EU Member States, Iceland and Norway. *Epp.eurostat.ec.europa.eu* [online]. 2012 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-12-001/EN/KS-DU-12-001-EN.PDF.

² ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*, s. 63–64.

³ Tamtéž, s. 65. (upraveno autorkou)

Členský stát EU	Osobní důchodová daň	
	Nejvyšší sazba (%)	Počet sazeb
Nizozemí	52	4
Polsko	32	3
Portugalsko	42	7
Rakousko	50	4
Rumunsko	16	1
Řecko	40	4
Slovensko	19	1
Slovinsko	41	3
Španělsko	43	4
Švédsko	25	3
Velká Británie	40	3

Z tabulky je patrné, že mezi státy s podobným způsobem zdanění osobní důchodové daně patří např. Litva, Rumunsko nebo Slovensko.

2.3.1 Komparace zdanění v ČR a Rakousku

Rakouský zákon o osobní důchodové dani¹ obsahuje taxativně stanovený seznam kategorií zdanitelných příjmů, a jestliže příjem nespadá ani do jedné této kategorie, nepodléhá dani. Příjmy se dělí podle Rakouského zákona na:²

- příjmy ze zemědělské činnosti a lesního hospodářství,
- příjmy z výkonu odborných a jiných nezávislých služeb,
- příjmy z obchodu a podnikání,
- zaměstnanecké příjmy,
- kapitálové příjmy,
- příjmy ze starobních a jiných důchodů,

¹ Jedná se o zákon č. 400/1988, ve znění pozdějších předpisů.

² ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*, s. 316.

- příjmy z pronájmu a licenčních poplatků,
- ostatní příjmy.

Poplatníci mohou uplatnit několik druhů slev na dani. Manžel (manželka) může uplatnit slevu na dani ve výši 494 EUR, pokud příjem manželky (manžela) nepřesahuje 2 200 EUR. Tento limit je zvýšen na 6 000 EUR pro domácnost s nejméně jedním dítětem. Slevu na dani může uplatnit také rodič samoživitel, pokud jeho příjem nepřevyšuje 6 000 EUR. Sleva na dani se dále vypočítává podle počtu dětí. Dále může slevu uplatnit poplatník, který obdržel rodičovský příspěvek osvobozený od daně. Dále mohou slevu na dani uplatnit zaměstnanci ve výši 54 EUR a důchodci ve výši 400 EUR.¹ (Podle stavu k 31. 12. 2011)

Daň se vypočítá z celkového čistého příjmu ze všech kategorií. Zdanitelný příjem do 11 000 EUR se nezdaňuje, dalších 14 000 EUR podléhá sazbě daně 36,5 %, dalších 35 000 EUR sazbě 43,2143 % a příjmy nad 60 000 EUR se zdaňují sazbou 50 %.² (Podle stavu k 31. 12. 2011)

Podíl jednotlivých daní na rakouském HDP v letech 2003–2009 je uveden v následující tabulce (viz tabulka 6).

Tabulka 6: Procentní podíly na HDP v Rakousku³

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Daně celkem	Uvedeno v %	43,8	43,4	42,4	41,9	42,1	42,7	42,8
Daně z příjmů	HDP	12,8	12,6	12,0	12,1	12,6	13,1	11,9

Nejspíše největší rozdíl mezi zdaněním příjmů fyzických osob v ČR a Rakousku spočívá v počtu daňových sazeb, v rovném zdanění v ČR a progresivním zdaněním v Rakousku. Rozdíly ovšem vyplývají také z odlišného způsobu zařazování příjmů do jednotlivých kategorií a uplatňování odlišných slev na dani.

¹ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*, s. 316.

² Tamtéž, s. 317.

³ OECD. Country statistical profile: Austria 2011–2012. *Oecd.org* [online]. 2012 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-austria_20752288-table-aut. (upraveno autorkou)

2.3.2 Komparace zdanění v ČR a Velké Británii

Příjmy podléhající osobní důchodové dani se ve Velké Británii člení na:¹

- příjmy z nemovitého majetku,
- obchodní a profesní příjmy,
- investiční příjmy,
- dividendové příjmy,
- zahraniční příjmy,
- příjmy ze zaměstnání.

Mezi nezdanitelné části daně patří odpočet na poplatníka ve výši 7 475 GBP. Alternativou může být tzv. věkový odpočet, pokud poplatník měl v průběhu zdaňovacího období 65 a více let. Pro osoby ve věku 65 až 74 let činí nezdanitelná část základu daně 9 940 GBP a u osob nad 74 let činí 10 090 GBP.² (Podle stavu k 31. 12. 2011)

Daňové sazby jsou následující (viz tabulka 7).

Tabulka 7: Sazby daně ve Velké Británii³

Příjmový interval (GBP)	Sazba (%)	
	Dividendy	Ostatní
Do 2 560	10,0	10
2 561–150 000	32,5	40
Nad 150 000	42,5	50

¹ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*, s. 352–353.

² Tamtéž.

³ Tamtéž, s. 353. (upraveno autorkou)

Podíl jednotlivých daní na britském HDP v letech 2003–2009 je následující (viz tabulka 8).

Tabulka 8: Procentní podíly na HDP ve Velké Británii¹

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Daně celkem	Uvedeno	34,3	34,8	35,7	36,5	36,2	35,7	34,3
Daně z příjmů	v % HDP	12,6	12,8	13,7	14,5	14,3	14,3	13,2

Pravděpodobně největší rozdíly mezi způsoby zdanění daných zemí jsou i v tomto případě mezi rovným a progresivním zdaněním. Na rozdíl od uplatňování slev na dani v ČR se ve velkém množství případů jedná ve Velké Británii o nezdanitelné části, které se neodečítají od samotné daně, ale od daňového základu. Zvláštností oproti právní úpravě také může být zvýhodnění poplatníků po dosažení určitého věku.

¹ OECD. Country statistical profile: United Kingdom 2011–2012. *Oecd.org* [online]. 2012 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-united-kingdom_20752288-table-gbr. (upraveno autorkou)

3 NÁVRHOVÁ ČÁST

Tato část je dále rozdělena do několika kapitol, které se zaměřují na dopady daňové reformy na poplatníky, optimalizaci daňové zátěže, vyhodnocení, vyjádření a návrhy de lege ferenda.

Pro výpočty jsou používány tyto zkratky:

- D1 – dílčí základ daně § 6 ZDP
- D2 – dílčí základ daně § 7 ZDP
- D3 – dílčí základ daně § 8 ZDP
- D4 – dílčí základ daně § 9 ZDP
- D5 – dílčí základ daně § 10 ZDP
- ZD – základ daně
- ZD po – základ daně po odečtení nezdaniitelných částí základu daně a odčitatelných položek, zaokrouhlený na celé stokoruny dolů
- VDP – vlastní daňová povinnost poplatníka

Níže uvedené modelové příklady vychází z následujících zjednodušení:

- Při výpočtu čisté mzdy poplatníků se měsíční sociální a zdravotní pojištění zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.
- Nízkými příjmy se rozumí průměrné měsíční příjmy poplatníka přibližně na úrovni měsíční minimální mzdy.¹

¹ Měsíční minimální mzda pro rok 2012 činila 8 000 Kč. (Zdroj viz nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, § 2.)

- Průměrnými příjmy se rozumí průměrné měsíční příjmy poplatníka přibližně na úrovni měsíční průměrné mzdy za rok 2012 zjištěné podle údajů Českého statistického úřadu.¹
- Vysokými příjmy se rozumí příjmy poplatníka, které několikanásobně převyšují výše uvedené průměrné příjmy.

3.1 Dopady daňové reformy na poplatníky

Tato kapitola se zaměřuje na analýzu dopadů daňové reformy na poplatníky v souvislosti se zdaněním příjmů fyzických osob. Pro znázornění byli zvoleni čtyři fiktivní poplatníci s různými složenými příjmy v různé výši. Jednotlivé daňové povinnosti poplatníků jsou porovnávány jednak mezi sebou a také s ohledem na změnu právní úpravy ZDP a jiných zákonů v roce 2013.

3.1.1 Poplatník s nízkými příjmy

Paní Libuše Zatloukalová (67 let) je vdova, která bydlí sama v domácnosti. Pobírá starobní důchod po celou dobu zdaňovacího období. V měsíci březnu a květnu si ovšem přivydělávala v obchodě s konfekcí na dohodu o provedení práce, neměla podepsané prohlášení k dani. V první fázi výpočtu uvažujeme, že následující příjmy byly realizovány v průběhu roku 2012. Příjmy paní Zatloukalové, které jsou předmětem daně z příjmů, jsou znázorněny v následující tabulce (viz tabulka 9).

Tabulka 9: Příjmy paní Zatloukalové za zdaňovací období²

Příjmy	Období	Částka za měsíc	Částka celkem	Poznámka
Starobní důchod	Leden–prosinec	8 200 Kč	98 400 Kč	Osvobozeno
Mzda	Březen	3 250 Kč	3 250 Kč	Srážková daň
	Květen	5 500 Kč	5 500 Kč	
Celkem			107 150 Kč	

¹ Průměrná mzda v roce 2012 činila 25 100 Kč. (Zdroj viz ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Průměrná hrubá měsíční mzda. *Vdb.czso.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=PRA1100CU&&kapitola_id=15.)

² Vlastní zpracování.

Mzda za měsíc březen je zdaněna srážkou, zaměstnavatel byl tedy povinen odvést sraženou daň ve výši 487 Kč. Paní Zatloukalová nebyla povinna odvést sociální a zdravotní pojištění z tohoto příjmu¹, její čistý příjem za měsíc březen tedy činil 2 763 Kč. Za měsíc květen zaměstnavatel odvedl zálohu na daň ve výši 1 110 Kč. Rovněž se neodvádělo sociální a zdravotní pojištění a čistý příjem činil 4 390 Kč.

Příjmy za zdaňovací období, které jsou předmětem daně, nejsou osvobozené od daně a nejsou zdaňovány srážkou u zdroje příjmů, jsou dále transformovány na dílčí základ daně (viz tabulka 10). Dále je proveden výpočet vlastní daňové povinnosti poplatníka (viz tabulka 11).

Tabulka 10: Transformace příjmů paní Zatloukalové na dílčí základ daně²

Druh příjmu	Příjmy	Transformace	Dílčí základ daně
§ 6 ZDP	5 500 Kč	*1,34	7 370 Kč

Tabulka 11: Výpočet vlastní daňové povinnosti paní Zatloukalové³

Položka	Částka
D1	7 370 Kč
D2–D5	0 Kč
ZD	7 370 Kč
ZD po	7 300 Kč
Daň	1 095 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč
VDP	0 Kč

Celková vlastní daňová povinnost z daně z příjmů fyzických osob paní Zatloukalové je nulová. V tomto případě paní Zatloukalová nemusí podávat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Ovšem na zálohách za zdaňovací období zaplatila 1 110 Kč,

¹ Paní Zatloukalová nebyla povinna odvést sociální a zdravotní pojištění ze svého příjmu, protože ani v jednom z měsíců, ve kterém pracovala na základě dohody o provedení práce, její příjem nepřekročil hranici 10 000 Kč. (Zdroj viz MACHÁČEK, I. Dohody o provedení práce v roce 2012. In: *Daňáři online* [online]. 3. 4. 2012 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: [http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d37904v47836-dohody-o-provedeni-prace-v-roce-2012/?search_query=\\$source=1%20sortkey0min:20120401%20sortkey0max:20120405](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d37904v47836-dohody-o-provedeni-prace-v-roce-2012/?search_query=$source=1%20sortkey0min:20120401%20sortkey0max:20120405).)

² Vlastní zpracování.

³ Vlastní zpracování.

proto jí vznikl přeplatek na dani. Paní Zatloukalová však nemůže požádat zaměstnavatele o roční zúčtování záloh na daň, protože nepodepsala prohlášení k dani. Poplatníkovi je však doporučeno podat žádost o vrácení vratitelného přeplatku, která je součástí daňového přiznání. Paní Zatloukalové by tak byla vrácena částka 1 110 Kč rovnající se zaplaceným měsíčním zálohám.

Porovnání s rokem 2013

Pokud by příjmy uvedené výše byly realizovány v průběhu roku 2013, situace by byla následující. Jedinou změnou, která by měla vliv na konečnou daňovou povinnost paní Zatloukalové, je zrušení slevy na dani na poplatníka u starobních důchodců. Výsledná daňová povinnost za rok 2013 by tedy byla 1 095 Kč. Zaplacené zálohy by celkem činily 1 110 Kč. Vzniknul by tedy přeplatek 15 Kč. V tomto případě by však nebylo možné podat žádost o vrácení vratitelného přeplatku, protože se nejedná o částku nad 100 Kč. V roce 2013 by tedy Paní Zatloukalová zaplatila na dani z příjmů fyzických osob o 1 110 Kč více než v roce 2012.

3.1.2 Poplatník s průměrnými příjmy

Slečna Kateřina Kašparová (28 let) žije sama v domácnosti a pracuje jako učitelka na střední škole, kde má podepsané prohlášení k dani. K měsíční hrubé mzdě jsou jí vypláceny prémie za osobní ohodnocení. V únoru navíc absolvovala školní lyžařský kurz, kterého se účastnila jako vedoucí výcviku a v květnu se účastnila školního sportovního kurzu jako pomocná instruktorka. Za tyto akce obdržela mimořádné prémie. V červenci prodala automobil, který koupila v roce 2008 za 40 000 Kč. V září zdědila menší byt po babičce v hodnotě 1 000 000 Kč. Rozhodla se ho pronajímat a v měsíci pronajímání tohoto bytu platila inkaso zahrnující spotřebu vody, plynu a elektřiny. V první fázi výpočtu opět uvažujeme, že příjmy a další relevantní údaje se týkají zdaňovacího období 2012. Příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, a další relevantní údaje jsou uvedeny v následujících tabulkách (viz tabulka 12 a 13).

Tabulka 12: Příjmy slečny Kašparové za zdaňovací období¹

Příjmy	Období	Částka za měsíc	Částka celkem	Poznámky
Hrubá mzda	Leden–prosinec	20 500 Kč	246 000 Kč	
Prémie	Leden–prosinec	500 Kč	6 000 Kč	
	Únor		2 000 Kč	
	Květen		700 Kč	
Prodej automobilu	Červenec		25 900 Kč	Osvobozeno
Pronájem	Prosinec	5 800 Kč	5 800 Kč	
Celkem			286 400 Kč	

Tabulka 13: Platby slečny Kašparové za zdaňovací období²

Platby	Období	Částka za měsíc	Částka celkem
Životní pojištění	Leden–prosinec	419 Kč	5 028 Kč
Inkaso	Prosinec	2 000 Kč	2 000 Kč
Celkem			7 028 Kč

Slečna Kašparová má u zaměstnavatele podepsané prohlášení k dani z příjmů fyzických osob, dochází tedy k měsíčnímu placení záloh snížených o slevy na dani. Zároveň dochází k placení měsíčního sociálního a zdravotního pojištění (viz tabulka 14).

Tabulka 14: Zálohy na daň slečny Kašparové³

Měsíc	Základ daně	Záloha před slevami na dani	Záloha po slevách na dani	Sociální a zdravotní pojištění	Čistý příjem
Leden	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč
Únor	30 900 Kč	4 635 Kč	2 565 Kč	2 530 Kč	17 905 Kč
Březen	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč
Duben	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč
Květen	29 100 Kč	4 365 Kč	2 295 Kč	2 387 Kč	17 018 Kč
Červen	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč
Červenec	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

³ Vlastní zpracování.

Měsíc	Základ daně	Záloha před slevami na dani	Záloha po slevách na dani	Sociální a zdravotní pojištění	Čistý příjem
Srpen	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč
Září	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč
Říjen	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč
Listopad	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč
Prosinec	28 200 Kč	4 230 Kč	2 160 Kč	2 310 Kč	16 530 Kč
Celkem		51 300 Kč	26 460 Kč	28 017 Kč	200 223 Kč

Transformace zdanitelných příjmů na dílčí základy daně je následující (viz tabulka 15).

Tabulka 15: Transformace příjmů slečny Kašparové na dílčí základy daně¹

Druh příjmu	Příjmy	Transformace	Dílčí základ daně
§ 6 ZDP	254 700 Kč	*1,34	341 298 Kč
§ 9 ZDP	5 800 Kč	-2 000 Kč	3 800 Kč

Dále je proveden výpočet vlastní daňové povinnosti slečny Kašparové (viz tabulka 16).

Tabulka 16: Výpočet vlastní daňové povinnosti slečny Kašparové²

Položka	Částka
D1	341 298 Kč
D2–D5	3 800 Kč
ZD	345 098 Kč
Nezdanitelná část	-5 028 Kč
ZD po	340 000 Kč
Daň	51 000 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč
VDP	26 160 Kč

Vlastní daňová povinnost tedy činí 26 160 Kč. Slečna Kašparová však není povinna podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob, protože její příjmy z § 9 ZDP jsou nižší než 6 000 Kč a dále má pouze příjmy z § 6 ZDP. Neplatí ani další zálohy na daň v zálohovém období. Celková výše záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

a funkčních požitků zaplacených za zdaňovací období činí 26 460 Kč, což je o 300 Kč méně, než je její celková daňová povinnost. Slečna Kašparová však není povinna tento rozdíl doplatit, protože není povinna podat daňové přiznání. Kdyby písemně požádala zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování záloh, ani v tomto případě by rozdíl nebyl doplacen, protože poplatníkovi se případný nedoplatek z ročního zúčtování záloh nesráží. Pokud by ale vlastní daňová povinnost poplatníka byla nižší než sražené měsíční zálohy, mohl by poplatník písemně požádat zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování záloh na daň a tento přeplatek by mu byl vrácen.

Porovnání s rokem 2013

Pokud by stejné příjmy byly realizovány v roce 2013 a byly by vynaloženy stejné výdaje, došlo by ke stejnému zdanění jako v roce 2012. Nedošlo by tedy k žádné změně z hlediska placení záloh ani výše vlastní daňové povinnosti.

3.1.3 Poplatník s vysokými příjmy – osoba samostatně výdělečně činná

Pan Jiří Rozsívál (52 let) žije v domácnosti se svou manželkou a jejich dvěma dětmi, Lucií (6 let) a Petrou (8 let). Manželka se stará o domácnost a o děti, nemá tedy vlastní příjmy. Pan Rozsívál pracuje jako osoba samostatně výdělečně činná od roku 2001. Předmětem podnikání je zprostředkování obchodu a služeb. Vede daňovou evidenci, pro zaznamenávání potřebných údajů, ale uplatňuje výdaje procentem z příjmů v souvislosti s podnikáním i pronájmem. Vlastní horskou chatu v Beskydech, kterou občas pronajímá. Za zdaňovací období ji pronajal celkem třikrát, vždy na týden. V souvislosti s tímto pronájmem zaplatil inkaso zahrnující spotřebu vody, plynu a elektřiny v chatě. V měsíci květnu prodal akcie společnosti ONE, a. s., které koupil v roce 2009. V době prodeje podíl jeho akcií na základním kapitálu společnosti činil 8 %. V srpnu poskytl peněžní dar Sboru dobrovolných hasičů Čechovice. Nejdříve opět uvažujeme, že příjmy a další relevantní údaje se týkají roku 2012. Příjmy, které jsou předmětem daně, a další relevantní údaje pana Rozsívala za zdaňovací období jsou zaznamenány v následujících tabulkách (viz tabulka 17 a 18).

Tabulka 17: Příjmy pana Rozsívála za zdaňovací období¹

Příjmy	Období	Částka za měsíc	Částka celkem
Daňová evidence	Leden–prosinec		2 415 638 Kč
Pronájem	Leden–únor		18 000 Kč
Prodej akcií	Květen		825 000 Kč
Celkem			3 258 638 Kč

Tabulka 18: Výdaje a platby pana Rozsívála za zdaňovací období²

Výdaje a platby	Období	Částka za měsíc	Částka celkem
Daňová evidence	Leden–prosinec		1 386 430 Kč
Úroky z hypotéky	Leden–prosinec	4 850 Kč	58 200 Kč
Inkaso	Leden–únor		4 600 Kč
Dar	Srpen		30 000 Kč
Celkem			1 479 230 Kč

Dále je provedena transformace příjmů, které jsou předmětem daně, nejsou od daně osvobozené a nezdaňují se srážkovou daní, na dílčí základy daně (viz tabulka 19). Dále je proveden výpočet vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála za zdaňovací období (viz tabulka 20).

Tabulka 19: Transformace příjmů pana Rozsívála na dílčí základy daně³

Druh příjmu	Příjmy	Transformace	Dílčí základ daně
§ 7 ZDP	2 415 638 Kč	-1 449 383 Kč	966 255 Kč
§ 9 ZDP	18 000 Kč	-5 400 Kč	12 600 Kč
§ 10 ZDP	825 000 Kč	-500 000 Kč	325 000 Kč

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

³ Vlastní zpracování.

Tabulka 20: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála v roce 2012¹

Položka	Částka
D1	0 Kč
D2–D5	1 303 855 Kč
ZD	1 303 855 Kč
Nezdanitelná část	-88 200 Kč
ZD po	1 215 600 Kč
Daň	182 340 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč
Sleva na manželku	-24 840 Kč
Daňové zvýhodnění	-26 808 Kč
VDP	105 852 Kč

Podle předchozích výpočtů je pan Rozsívál povinen podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Pro výpočet výše záloh na daň se použije poslední známá daňová povinnost, ovšem bez započítání příjmů § 10 ZDP. Tato poslední známá daňová povinnost pro výpočet záloh činí 57 102 Kč. Pan Rozsívál je tedy povinen platit zálohy na daň v plné výši, a to dvakrát ročně. První záloha ve výši 22 900 Kč je splatná 15. 6. příštího roku a druhá záloha ve stejné výši je splatná 15. 12. příštího roku.

Porovnání s rokem 2013

Pokud bychom opět uvažovali stejné příjmy a výdaje v roce 2013, výsledná daňová povinnost pana Rozsívála by se lišila. Významným faktem je skutečnost, že pan Rozsívál uplatňuje výdaje procentem z příjmů u příjmů podle § 7 i § 9 ZDP. V tomto případě by nemohl uplatnit slevu na manželku ani daňové zvýhodnění na děti².

Výsledná daňová povinnost pana Rozsívála by tedy v roce 2013 byla následující (viz tabulka 21).

¹ Vlastní zpracování.

² Pokud součet dílčích základů daně, u kterých se uplatňují výdaje procentem z příjmů, přesáhne 50 % celkového základu daně, poplatník nemůže uplatnit slevu na manželku ani daňové zvýhodnění na dítě. (Zdroj viz zákon č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

Tabulka 21: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála v roce 2013¹

Položka	Částka
D1	0 Kč
D2–D5	1 303 855 Kč
ZD	1 303 855 Kč
Nezdanitelná část	-88 200 Kč
ZD po	1 215 600 Kč
Daň	182 340 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč
VDP	157 500 Kč

V roce 2013 by tedy pan Rozsívál odvedl na dani z příjmů fyzických osob o 51 648 Kč více než v roce 2012. Poslední známá daňová povinnost pro výpočet záloh by odpovídala částce 108 750 Kč a zálohy by musely být opět placeny v plné výši dvakrát ročně, tentokrát ale ve výši 43 500 Kč.

3.1.4 Poplatník s vysokými příjmy – zaměstnanec

Pan Pavel Ondra (39 let) žije ve společné domácnosti s manželkou s vlastními příjmy a synem Petrem (10 let). Pracuje jako jednatel a zaměstnanec společnosti TopTen, s. r. o., kde má podepsané prohlášení k dani. K dispozici má služební automobil této společnosti, který používá i k soukromým účelům. V měsících lednu až květnu se jednalo o automobil Škoda Octavia zakoupený v roce 2005 za 435 950 Kč (včetně DPH). Toto vozidlo však bylo vyřazeno z užívání dne 12. 5. a dne 15. 5. byl zařazen do užívání nový automobil Škoda Superb se vstupní cenou 789 300 Kč (včetně DPH). Pan Ondra toto nové vozidlo používal pro soukromé účely od května do konce zdaňovacího období. V minulých letech pan Ondra vydal celkem tři knihy s názvem *Jak uspět I, II a III* a v průběhu roku za ně obdržel honoráře. V následující tabulce jsou uvedeny příjmy poplatníka, které jsou předmětem daně, za zdaňovací období (viz tabulka 22). V první fázi výpočtu se jedná o příjmy realizované ve zdaňovacím období roku 2012.

¹ Vlastní zpracování.

Tabulka 22: Příjmy pana Ondry za zdaňovací období¹

Příjmy	Období	Částka za měsíc	Částka celkem	Poznámka
Hrubá mzda	Leden–prosinec	80 000 Kč	960 000 Kč	
Prémie	Leden–červen	15 000 Kč	90 000 Kč	
	Červenec	32 000 Kč	32 000 Kč	
	Srpen–listopad	15 000 Kč	60 000 Kč	
	Prosinec	35 000 Kč	35 000 Kč	
Služební automobil k soukromým účelům	Leden–duben	4 360 Kč	17 440 Kč	
	Květen–prosinec	7 893 Kč	63 144 Kč	
Honoráře za knihy	Červen		129 000 Kč	
Honorář za článek	Říjen		5 350 Kč	Srážková daň
Celkem			1 391 934 Kč	

Zaměstnavatel pana Ondry je povinen odvádět měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků snížené o měsíční slevy na dani a daňové zvýhodnění, stejně jako měsíční sociální a zdravotní pojištění (viz tabulka 23).

Tabulka 23: Zálohy na daň pana Ondry v roce 2012²

Měsíc	Základ daně	Záloha před slevami na dani	Záloha po slevách na dani	Sociální a zdravotní pojištění	Čistý příjem
Leden	133 200 Kč	19 980 Kč	16 793 Kč	10 930 Kč	71 637 Kč
Únor	133 200 Kč	19 980 Kč	16 793 Kč	10 930 Kč	71 637 Kč
Březen	133 200 Kč	19 980 Kč	16 793 Kč	10 930 Kč	71 637 Kč
Duben	133 200 Kč	19 980 Kč	16 793 Kč	10 930 Kč	71 637 Kč
Květen	137 900 Kč	20 685 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	74 076 Kč
Červen	137 900 Kč	20 685 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	74 076 Kč
Červenec	160 700 Kč	24 105 Kč	20 918 Kč	13 188 Kč	85 787 Kč
Srpen	137 900 Kč	20 685 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	73 926 Kč
Září	137 900 Kč	20 685 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	73 926 Kč
Říjen	137 900 Kč	20 685 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	73 926 Kč
Listopad	137 900 Kč	20 685 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	73 926 Kč
Prosinec	164 700 Kč	24 705 Kč	21 518 Kč	13 519 Kč	87 856 Kč
Celkem		252 840 Kč	214 596 Kč	138 341 Kč	904 047 Kč

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

Transformace zdanitelných příjmů pana Ondry na dílčí základy daně a výpočet jeho daňové povinnosti za zdaňovací období jsou znázorněny v následujících tabulkách (viz tabulka 24 a 25).

Tabulka 24: Transformace příjmů pana Ondry na dílčí základy daně¹

Druh příjmu	Příjmy	Transformace	Dílčí základ daně
§ 6 ZDP	1 257 584 Kč	*1,34	1 685 163 Kč
§ 7 ZDP	129 000 Kč	-51 600 Kč	77 400 Kč

Tabulka 25: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Ondry v roce 2012²

Položka	Částka
D1	1 685 163 Kč
D2–D5	77 400 Kč
ZD	1 762 563 Kč
ZD po	1 762 500 Kč
Daň	264 375 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč
Daňové zvýhodnění	-13 404 Kč
VDP	226 131 Kč

Poplatník není povinen odvádět další zálohy v zálohovém období, ale musí podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Nemůže proto požádat zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování záloh. Za zdaňovací období bylo zapláceno zálohově celkem 214 596 Kč, ale vlastní daňová povinnost činí 226 131 Kč. Pan Ondra tedy musí doplatit 11 535 Kč.

Porovnání s rokem 2013

Pokud by byly tyto příjmy realizovány v průběhu roku 2013, vlastní daňová povinnost poplatníka by se lišila z důvodu solidárního zvýšení daně. K vlastní daňové povinnosti na úrovni 226 131 Kč by se dále připočítalo solidární zvýšení daně, a to následovně (viz tabulka 26).

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

Tabulka 26: Výpočet solidárního zvýšení daně pana Ondry v roce 2013¹

Položka	Částka
Příjmy zahrnované do D1	1 257 584 Kč
Příjmy zahrnované do D2	129 000 Kč
48násobek průměrné mzdy	1 242 432 Kč
ZD pro solidární zvýšení	144 152 Kč
Solidární zvýšení daně	10 091 Kč
Celková VDP	236 222 Kč

Solidární zvýšení daně se rovněž promítne do výše zaplacených záloh a vyplaceného čistého měsíčního příjmu pana Ondry. (viz tabulka 27 a 28)

Tabulka 27: Výpočet solidárního zvýšení záloh na daň pana Ondry v roce 2013²

Měsíc	Příjmy pro výpočet záloh	4násobek průměrné mzdy	Rozdíl	Solidární zvýšení
Leden	99 360 Kč	103 536 Kč	-4 176 Kč	0 Kč
Únor	99 360 Kč	103 536 Kč	-4 176 Kč	0 Kč
Březen	99 360 Kč	103 536 Kč	-4 176 Kč	0 Kč
Duben	99 360 Kč	103 536 Kč	-4 176 Kč	0 Kč
Květen	102 893 Kč	103 536 Kč	-643 Kč	0 Kč
Červen	102 893 Kč	103 536 Kč	-643 Kč	0 Kč
Červenec	119 893 Kč	103 536 Kč	16 357 Kč	1 145 Kč
Srpen	102 893 Kč	103 536 Kč	-643 Kč	0 Kč
Září	102 893 Kč	103 536 Kč	-643 Kč	0 Kč
Říjen	102 893 Kč	103 536 Kč	-643 Kč	0 Kč
Listopad	102 893 Kč	103 536 Kč	-643 Kč	0 Kč
Prosinec	122 893 Kč	103 536 Kč	19 357 Kč	1 355 Kč
Celkem	1 257 584 Kč			2 500 Kč

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

Tabulka 28: Výpočet čistého měsíčního příjmu pana Ondry v roce 2013¹

Měsíc	Záloha po slevách na dani	Solidární zvýšení	Celková záloha	Sociální a zdravotní pojištění	Čistý příjem
Leden	16 793 Kč	0 Kč	16 793 Kč	10 930 Kč	71 637 Kč
Únor	16 793 Kč	0 Kč	16 793 Kč	10 930 Kč	71 637 Kč
Březen	16 793 Kč	0 Kč	16 793 Kč	10 930 Kč	71 637 Kč
Duben	16 793 Kč	0 Kč	16 793 Kč	10 930 Kč	71 637 Kč
Květen	17 498 Kč	0 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	74 076 Kč
Červen	17 498 Kč	0 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	74 076 Kč
Červenec	20 918 Kč	1 145 Kč	22 063 Kč	13 188 Kč	84 642 Kč
Srpen	17 498 Kč	0 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	74 076 Kč
Září	17 498 Kč	0 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	74 076 Kč
Říjen	17 498 Kč	0 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	74 076 Kč
Listopad	17 498 Kč	0 Kč	17 498 Kč	11 319 Kč	74 076 Kč
Prosinec	21 518 Kč	1 355 Kč	22 873 Kč	13 519 Kč	86 501 Kč
Celkem	214 596 Kč	2 500 Kč	217 096 Kč	138 341 Kč	902 147 Kč

Vlastní daňová povinnost poplatníka by tedy v roce 2013 byla vyšší o částku 10 091 Kč, a to právě z důvodu solidárního zvýšení daně. Zálohy na daň placené v jednotlivých měsících by se celkově za zdaňovací období zvýšily o 2 500 Kč. Výsledná vlastní daňová povinnost poplatníka by tedy činila 236 222 Kč, na zálohách by zaplatil 217 096 Kč. Doplatek by v roce 2013 činil 19 126 Kč.

3.1.5 Celkové srovnání

Změna legislativy ZDP v roce 2013 tedy způsobila změnu výšky výsledné daňové povinnosti, zaplacených měsíčních záloh na daň, přeplatku popř. nedoplatku a záloh placených v dalším zdaňovacím období u jednotlivých poplatníků. Tyto změny jsou v následujících tabulkách zachyceny v absolutní i procentní výši. Jednotlivé údaje týkající se roku 2013 jsou porovnávány oproti údajům z roku 2012 (viz tabulka 29, 30, 31 a 32).

¹ Vlastní zpracování.

Tabulka 29: Poplatník s nízkými příjmy – srovnání let 2012 a 2013¹

Položka	Rok 2012	Rok 2013	Změna	Procentní změna
VDP	0 Kč	1 095 Kč	1 095 Kč	-
Zaplacené měsíční zálohy	1 110 Kč	1 110 Kč	0 Kč	0 %
Vratitelný přeplatek	1 110 Kč	0 Kč	-1 110 Kč	-100 %

Tabulka 30: Poplatník s průměrnými příjmy – srovnání let 2012 a 2013²

Položka	Rok 2012	Rok 2013	Změna	Procentní změna
VDP	26 160 Kč	26 160 Kč	0 Kč	0 %
Zaplacené měsíční zálohy	26 460 Kč	26 460 Kč	0 Kč	0 %
Nedoplatek	300 Kč	300 Kč	0 Kč	0 %
Skutečně doplaceno	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 %

Tabulka 31: Poplatník s vysokými příjmy (osoba samostatně výdělečně činná) – srovnání let 2012 a 2013³

Položka	Rok 2012	Rok 2013	Změna	Procentní změna
VDP	105 852 Kč	157 500 Kč	51 648 Kč	48,79 %
Zálohy v dalším roce	45 800 Kč	87 000 Kč	41 200 Kč	89,96 %

Tabulka 32: Poplatník s vysokými příjmy (zaměstnanec) – srovnání let 2012 a 2013⁴

Položka	Rok 2012	Rok 2013	Změna	Procentní změna
VDP	226 131 Kč	236 222 Kč	10 091 Kč	4,46 %
Zaplacené měsíční zálohy	214 596 Kč	217 096 Kč	2 500 Kč	1,16 %
Nedoplatek	11 535 Kč	19 126 Kč	7 591 Kč	65,81 %

Z výše uvedeného se dá odvodit, že změny v ZDP účinné od roku 2013 nejvíce ovlivňují poplatníky s vysokými příjmy a poplatníky, kteří u většiny svých příjmů uplatňují výdaje stanovené procentem z těchto příjmů. Největší vliv na poplatníky tedy

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

³ Vlastní zpracování.

⁴ Vlastní zpracování.

mají ustanovení tohoto zákona o solidárním zvýšení daně a o nemožnosti uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě v případě uplatnění výdajů procentem z příjmů.

3.2 Obecný postup při optimalizaci daňové povinnosti

V této podkapitole je uveden doporučený postup pro optimalizaci daňové zátěže poplatníků. Tento navrhovaný postup není jediný možný, ale pokud by se jím poplatníci řídili, pravděpodobně by neplatili v daném zdaňovacím období na dani z příjmů fyzických osob více, než by museli.

Pokud tedy chce poplatník efektivně využívat všechny možné prostředky daňové optimalizace, měl by si v první řadě ujasnit, jaké má možnosti, tedy jaké prostředky jsou pro něj vhodné a dostupné. Dále by bylo vhodné si tyto prostředky rozdělit do několika skupin, přičemž jednotlivé položky daňové optimalizace mohou spadat do více těchto skupin (viz tabulka 33).

Tabulka 33: Skupiny prostředků optimalizace daňové povinnosti¹

Skupina	Prostředky optimalizace
1	Prostředky, které se vztahují pouze k jednomu zdaňovacímu období
2	Prostředky, které se vztahují k více zdaňovacím obdobím
3	Prostředky, které daňovou povinnost sníží maximálně na nulu a poplatník na ně má nárok pouze, pokud má daňovou povinnost větší než nula
4	Prostředky, díky kterým může poplatníkovi vzniknout přeplatek na dani a poplatník na ně má nárok, i když mu nevznikla daňová povinnost

Jediný prostředek optimalizace daně, který se vztahuje k více zdaňovacím obdobím, je uplatnění daňové ztráty v následujících pěti letech po jejím vzniku. Tuto daňovou ztrátu, která vede k daňové úspoře, však může uplatnit pouze poplatník mající příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti nebo příjmy z pronájmu. Uplatnění této daňové ztráty se však může rozdělit do více zdaňovacích období. Zároveň se jedná o prostředek, který daňovou povinnost poplatníka může snížit maximálně na nulu.

¹ Vlastní zpracování.

Jediným prostředkem optimalizace, díky kterému může poplatníkovi vzniknout přeplatek na dani, je daňové zvýhodnění na dítě, které se uplatňuje prostřednictvím daňového bonusu nebo kombinace slevy a bonusu. Ostatní prostředky daňové optimalizace zároveň spadají do skupin 1 a 3.

Potom, co si poplatník ujasnil, které druhy prostředků daňové optimalizace může uplatnit a rozdělil si je do předchozích skupin, by měl začít tyto prostředky podrobněji analyzovat. Nejprve by se měl poplatník zaměřit na **osvobození příjmů**, u kterých může ovlivnit skutečnost, zda bude příjem osvobozen nebo ne. Jedná se především o příjmy z prodeje, kdy poplatník musí splnit časový test pro osvobození tohoto příjmu. Většinou jde o minimální dobu mezi nabytím a prodejem dané věci. Pokud tedy poplatník uvažuje o prodeji movité, nemovité věci nebo práva, měl by zvážit, jestli by nebylo vhodné s tímto prodejem chvíli počkat právě kvůli splnění časového testu pro osvobození tohoto příjmu. Toto rozhodnutí však ovlivňuje řada dalších faktorů, jako např. doba, po kterou by poplatník s prodejem čekal, situace na trhu nebo osobní potřeby poplatníka.

Pokud má poplatník příjmy podle § 7 nebo § 9 ZDP, měl by se rozhodnout, jestli bude uplatňovat **skutečné výdaje nebo výdaje stanovené procentem z příjmů**. Toto rozhodnutí se může týkat až několika zdaňovacích období. Pokud totiž poplatník uplatňuje skutečné výdaje, je povinen vést daňovou evidenci a uchovávat doklady po stanovenou dobu. V případě uplatňování paušálních výdajů poplatník tyto povinnosti nemá. Záleží tedy na samotném poplatníkovi, jak se změnám ve svých povinnostech přizpůsobí.

Nevýhodou při uplatňování paušálních výdajů může být skutečnost, že v tomto paušálu jsou zahrnuty veškeré výdaje, které může poplatník uplatnit. Nelze tedy navíc uplatňovat daňové odpisy jako výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Poplatník by měl tedy porovnat své skutečné výdaje se stanoveným paušálem a pokusit se odhadnout, jak se jeho výdaje budou vyvíjet v následujících letech. Pokud tedy poplatníkovy skutečné výdaje převyšují paušální a poplatník neočekává v dalších letech výraznou změnu ve struktuře a výšce jeho výdajů, měl by uplatňovat právě výdaje skutečné a naopak. V průběhu let by měl poplatník kontrolovat správnost svého rozhodnutí. Obzvláště tedy v roce 2013, kdy došlo ke změně legislativy v této oblasti.

Poplatníci, kteří uplatňují paušální výdaje, by proto měli znovu zhodnotit, jestli by pro ně uplatňování skutečných výdajů nebylo výhodnější.

Dále by měl poplatník zhodnotit, jestli bude uplatňovat nějaké **nezdánitelné části základu daně** nebo **odčitatelné položky**. V případě odečítání výdajů na financování vědy a výzkumu jsou na poplatníky kladeny vysoké nároky na evidenci těchto výdajů. Poplatník by tedy měl zvážit, jestli se do takové akce vůbec pouštět, a to jak z hlediska časového, tak i nákladového, protože daňová úspora by v tomto případě vůbec nemusela dosáhnout výše těchto dodatečných nákladů. Vzhledem k tomu, že daňová ztráta může být odečtena od základu daně kdykoliv v následujících pěti letech po jejím vzniku a vyměření, měl by poplatník tomuto druhu odčitatelné položky přikládat velký význam. Rozhodnutí, zda v daném zdaňovacím období poplatník využije nebo nevyužije možnosti odečíst od základu daně daňovou ztrátu, by měl provést až ke konci celého procesu optimalizace daňové povinnosti, protože u ostatních prostředků tuto možnost odkladu nemá.

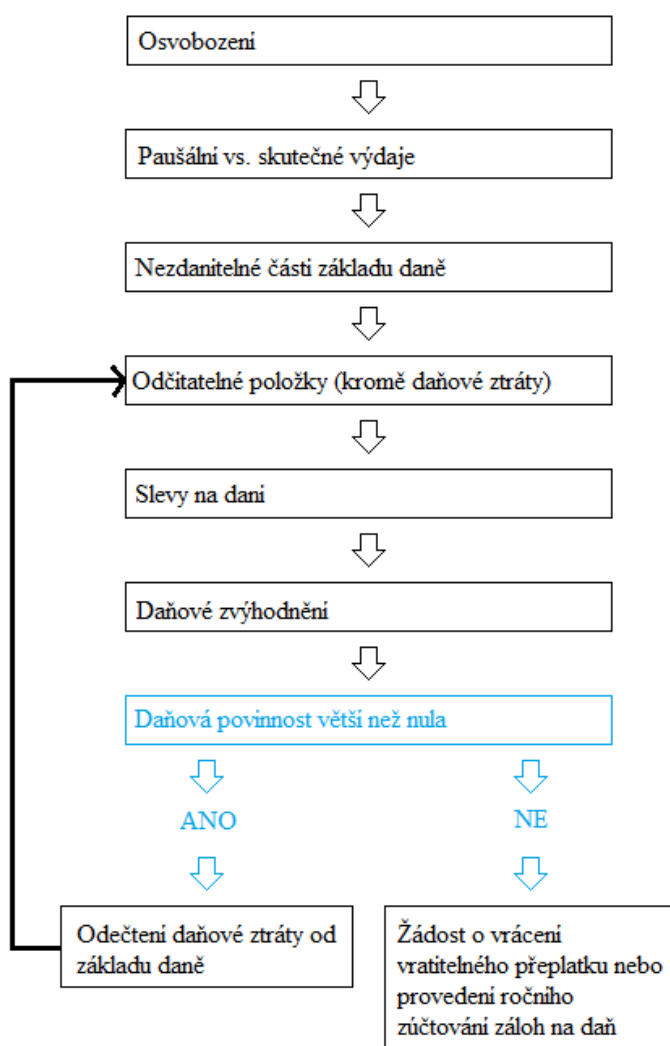
V neposlední řadě by měl poplatník uplatnit možné **slevy na dani**. Ovšem pro možnost uplatnění těchto slev musí poplatník splnit zákonem stanovené podmínky.

Poplatník by měl posléze uplatnit **daňové zvýhodnění** na vyživované dítě. V tomto případě ZDP umožňuje uplatnit toto zvýhodnění i na část zdaňovacího období a poplatník by proto této příležitosti měl využít, pokud je to možné. Poté může poplatníkovi vzniknout i přeplatek na dani, a to maximálně ve výši 60 300 Kč (pokud neuvažujeme zaplacené měsíční zálohy).

Pokud je poplatníková výsledná daňová povinnost větší než nula, poplatník měl v daném zdaňovacím období příjmy z § 7 nebo § 9 ZDP a má právo si uplatnit **daňovou ztrátu**, měl by se ve svém výpočtu vrátit o několik kroků zpět, daňovou ztrátu odečíst od základu daně a pokračovat dále ve výpočtech výše uvedeným způsobem. Poplatník by měl odečíst tuto ztrátu v maximální možné výši a to tak, že výše této odčitatelné položky by se měla rovnat maximálně výši příjmů z § 7 a § 9 ZDP a aby vlastní daňová povinnost poplatníka byla co nejmenší (optimálně nulová, nikoliv však záporná, protože poplatníkovi tímto přeplatek nevzniká).

Jestliže poplatníkovi vznikne přeplatek na dani díky daňovému bonusu nebo skutečnosti, že zaplacené měsíční zálohy jsou vyšší než celková vlastní daňová povinnost poplatníka, poplatník musí podat žádost o vrácení vratitelného přeplatku nebo provedení ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění. Pokud tak neučiní, finanční úřad nebo plátce příjmu nemohou poplatníkovi peníze vrátit.

Následující vývojový diagram shrnuje celý navržený doporučený postup při minimalizaci daňové zátěže poplatníka v oblasti daně z příjmů fyzických osob (viz obrázek 4).

Obrázek 4: Postup při minimalizaci daňové zátěže¹

¹ Vlastní zpracování.

3.3 Optimalizace daňové povinnosti jednotlivých modelových poplatníků

V této kapitole jsou provedeny konkrétní výpočty a srovnání vlastní daňové povinnosti jednotlivých modelových poplatníků při optimalizování resp. neoptimalizování základu a výše daně.

3.3.1 Poplatník s nízkými příjmy

Paní Zatloukalová při optimalizaci daňové povinnosti za rok 2012 mohla využít slevy na poplatníka a možnosti podat žádost o vrácení vratitelného přeplatku. Kdyby tyto prostředky nevyužila pro minimalizaci, zaplatila by na daních o 1 110 Kč více, než by musela. V případě neuplatnění slevy na poplatníka by její vlastní daňová povinnost činila 1 095 Kč, přeplatek by tedy činil pouze 15 Kč a paní Zatloukalové by nebyl vrácen. Pokud by paní Zatloukalová sice uplatnila slevu na poplatníka, ale nepodala by žádost o vrácení vratitelného přeplatku, na měsíčních zálohách by opět zaplatila 1 110 Kč, její daňová povinnost by byla nulová a přeplatek by jí opět nebyl vrácen.

Porovnání s rokem 2013

Pokud bychom uvažovali optimalizaci daňové povinnosti za rok 2013, paní Zatloukalová by neměla žádné možnosti této optimalizace, protože slevu na poplatníka uplatnit nemůže, vlastní daňová povinnost by činila 1 095 Kč, na měsíčních zálohách by zaplatila 1 110 Kč a nemohla by tedy ani využít možnosti podat žádost o vrácení vratitelného přeplatku.

3.3.2 Poplatník s průměrnými příjmy

Pokud by slečna Kašparová nevyužila prostředky daňové optimalizace, tedy při výpočtu své daňové povinnosti by nezohlednila nezdanitelnou část základu daně v podobě zaplaceného životního pojištění ani slevu na poplatníka a dále se rozhodla místo skutečných výdajů uplatňovat výdaje paušální, transformace zdanitelných příjmů na dílčí základy daně a výpočet její výsledné daňové povinnosti za zdaňovací období roku 2012 by byl následující (viz tabulka 34 a 35).

Tabulka 34: Transformace příjmů slečny Kašparové na dílčí základy daně při neoptimalizaci¹

Druh příjmu	Příjmy	Transformace	Dílčí základ daně
§ 6 ZDP	254 700 Kč	*1,34	341 298 Kč
§ 9 ZDP	5 800 Kč	-1 740 Kč	4 060 Kč

Tabulka 35: Výpočet vlastní daňové povinnosti slečny Kašparové při neoptimalizaci²

Položka	Částka
D1	341 298 Kč
D2–D5	4 060 Kč
ZD	345 358 Kč
ZD po	345 300 Kč
Daň	51 795 Kč
VDP	51 795 Kč

Výsledná vlastní daňová povinnost slečny Kašparové by činila 51 795 Kč, což je o 25 635 Kč více, než kdyby využila prostředky daňové optimalizace. Na měsíčních zálohách by opět zaplatila 26 460 Kč. Slečně Kašparové by tedy teoreticky vznikl nedoplatek ve výši 25 335 Kč. Slečna Kašparová by ovšem nebyla povinna podat daňové přiznání a nedoplatek by tedy nemusela uhradit. Zaplatila by tedy na daních stejnou částku rovnající se zaplaceným měsíčním zálohám.

Porovnání s rokem 2013

Vzhledem k tomu, že u předchozího modelového příkladu slečny Kašparové se daňová povinnost v roce 2013 oproti roku 2012 nijak nezměnila, v tomto případě to bude stejné. Pokud tedy poplatník v roce 2013 nevyužije prostředky minimalizace daňové povinnosti, zaplatí na daních stejnou částku jako by tyto prostředky využil.

3.3.3 Poplatník s vysokými příjmy – osoba samostatně výdělečně činná

Možnosti daňové optimalizace pana Rozsívala jsou uplatnění paušálních nebo skutečných výdajů, nezdanitelné části základu daně v podobě zaplacených úroků z hypotéky a poskytnutého daru sboru dobrovolných hasičů, uplatnění slevy

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

na poplatníka, na manželku a daňového zvýhodnění na děti. Pokud by poplatník těchto prostředků nevyužil, jeho daňová povinnost by se za zdaňovací období 2012 vypočítala následovně. Uvažujeme, že pan Rozsívál by místo paušálních výdajů uplatňoval výdaje skutečné (viz tabulka 36 a 37).

Tabulka 36: Transformace příjmů pana Rozsívála na dílčí základy daně při neoptimalizaci¹

Druh příjmu	Příjmy	Transformace	Dílčí základ daně
§ 7 ZDP	2 415 638 Kč	-1 386 430 Kč	1 029 208 Kč
§ 9 ZDP	18 000 Kč	-4 600 Kč	13 400 Kč
§ 10 ZDP	825 000 Kč	-500 000 Kč	325 000 Kč

Tabulka 37: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála při neoptimalizaci²

Položka	Částka
D1	0 Kč
D2–D5	1 367 608 Kč
ZD	1 367 608 Kč
ZD po	1 367 600 Kč
Daň	205 140 Kč
VDP	205 140 Kč

Z výše uvedeného je patrné, že výsledná vlastní daňová povinnost pana Rozsívála činí 205 140 Kč, tedy o 99 288 Kč více, než kdyby správně optimalizoval základ daně a daň. Poslední známá daňová povinnost pro výpočet záloh by činila 156 390 Kč a poplatník by tedy musel platit čtvrtletní zálohy ve čtvrtinové výši této poslední známé daňové povinnosti. Termíny splatnosti těchto záloh jsou vyznačeny v následující tabulce společně s částkami, které je poplatník povinen uhradit (viz tabulka 38).

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

Tabulka 38: Termíny splatnosti záloh pana Rozsívala¹

Termín splatnosti	Částka
15. 3. 2013	39 100 Kč
15. 6. 2013	39 100 Kč
15. 9. 2013	39 100 Kč
15. 12. 2013	39 100 Kč

Porovnání s rokem 2013

Pan Rozsival by ve zdaňovacím období roku 2013 měl možnost uplatnění menšího počtu prostředků daňové minimalizace než v roce 2012. Pokud by je nevyužil a neoptimalizoval by tak svou daňovou povinnost, výše odvodu daně by byla stejná, jako v roce 2012 za stejných podmínek.

Vzhledem k tomu, že od 1. 1. 2013 došlo ke změně legislativní úpravy ohledně uplatňování paušálních výdajů, slev na dani a daňového zvýhodnění, pan Rozsival by měl zvážit, jestli by pro něj nebylo výhodnější uplatňovat nižší skutečné výdaje, protože by si v tomto případě mohl uplatnit slevu na manželku bez vlastních příjmů a daňové zvýhodnění na dvě děti. Skutečné výdaje by v tomto případě poplatník mohl uplatňovat pouze u příjmů z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti. U příjmů z pronájmu by mohl stále uplatňovat vyšší paušální výdaje, protože tento dílčí základ daně nepřesahuje 50 % celkového základu daně poplatníka.

Transformace příjmů uvedených v předchozím příkladě na dílčí základy daně a výpočet vlastní daňové povinnosti je uveden v následujících tabulkách (viz tabulka 39 a 40).

Tabulka 39: Transformace příjmů pana Rozsívala na dílčí základy daně v roce 2013 – skutečné výdaje²

Druh příjmu	Příjmy	Transformace	Dílčí základ daně
§ 7 ZDP	2 415 638 Kč	-1 386 430 Kč	1 029 208 Kč
§ 9 ZDP	18 000 Kč	-5 400 Kč	12 600 Kč
§ 10 ZDP	825 000 Kč	-500 000 Kč	325 000 Kč

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

Tabulka 40: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála v roce 2013 – skutečné výdaje¹

Položka	Částka
D1	0 Kč
D2–D5	1 366 808 Kč
ZD	1 366 808 Kč
Nezdanitelná část	-88 200 Kč
ZD po	1 278 600 Kč
Daň	191 790 Kč
Sleva na poplatníka	-24 840 Kč
Sleva na manželku	-24 840 Kč
Daňové zvýhodnění	-26 808 Kč
VDP	115 302 Kč

Z vypočítaných výsledků je evidentní, že pan Rozsívál by při uplatňování skutečných výdajů u příjmů z § 7 ZDP měl vlastní daňovou povinnost o 42 198 Kč nižší, než kdyby u tohoto druhu příjmu uplatňoval výdaje stanovené procentem z příjmů. Oproti roku 2012 jde sice o zvýšení 9 450 Kč, ale pokud by poplatník uplatňoval paušální výdaje, vlastní daňová povinnost by byla oproti roku 2012 vyšší o 51 648 Kč.

Poslední známá daňová povinnost pro výpočet záloh na daň by činila 66 552 Kč a poplatník by musel odvádět pololetní zálohy na daň v plné výši. První záloha ve výši 26 700 Kč by byla splatná 15. 6. příštího roku a druhá záloha ve stejné výši by byla splatná 15. 12. příštího roku.

V následujících tabulkách je uveden přehled a srovnání vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála a záloh, které by byl povinen odvést v příštím roce, při uplatňování skutečných nebo paušálních výdajů v roce 2013. Tyto hodnoty jsou porovnávány v roce 2013 oproti roku 2012 a v roce 2013 mezi sebou (viz tabulka 41 a 42).

¹ Vlastní zpracování.

Tabulka 41: Přehled uplatňování skutečných nebo paušálních výdajů pana Rozsívala v roce 2013¹

Položka	Rok 2012	Rok 2013	
		paušální výdaje	skutečné výdaje
VDP	105 852 Kč	157 500 Kč	115 302 Kč
Zálohy v dalším roce	45 800 Kč	87 000 Kč	53 400 Kč

Tabulka 42: Porovnání uplatňování skutečných nebo paušálních výdajů pana Rozsívala v roce 2013²

Položka	2013 paušální/ 2012	2013 skutečné/ 2012	2013 paušální/ 2013 skutečné
	Absolutní nárůst		
VDP	51 648 Kč	9 450 Kč	42 198 Kč
Zálohy v dalším roce	41 200 Kč	7 600 Kč	33 600 Kč
	Procentní nárůst		
VDP	49%	9%	37%
Zálohy v dalším roce	90%	17%	63%

3.3.4 Poplatník s vysokými příjmy – zaměstnanec

Kdyby pan Ondra neuplatňoval slevu na poplatníka, daňové zvýhodnění na dítě a uplatňoval by skutečné výdaje místo výdajů paušálních, neuplatňoval by tedy žádné výdaje související s příjmy z § 7 ZDP, jeho výsledná daňová povinnost za rok 2012 by byla vyšší.

Transformace příjmů poplatníka na dílčí základy daně a výpočet jeho daňové povinnosti, pokud by výše uvedené prostředky daňové optimalizace nevyužil, jsou uvedeny v následujících tabulkách (viz tabulka 43 a 44).

Tabulka 43: Transformace příjmů pana Ondry na dílčí základy daně při neoptimalizaci³

Druh příjmu	Příjmy	Transformace	Dílčí základ daně
§ 6 ZDP	1 257 584 Kč	*1,34	1 685 163 Kč
§ 7 ZDP	129 000 Kč	-	129 000 Kč

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

³ Vlastní zpracování.

Tabulka 44: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Ondry při neoptimalizaci¹

Položka	Částka
D1	1 685 163 Kč
D2–D5	129 000 Kč
ZD	1 814 163 Kč
ZD po	1 814 100 Kč
Daň	272 115 Kč
VDP	272 115 Kč

Celková vlastní daňová povinnost poplatníka by tedy činila 272 115 Kč, což je o 45 984 Kč více, než kdyby efektivně uplatňoval prostředky minimalizace daňové povinnosti. Zaplacené měsíční zálohy by opět činili 214 596 Kč a poplatník by tedy musel uhradit částku 57 519 Kč formou daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Pan Ondra by dále nemusel odvádět další zálohy na daň, protože jeho dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, ze kterých měl plátce příjmu povinnost srazit zálohu na daň, činí více než 50 % celkového základu daně.

Porovnání s rokem 2013

Kdyby pan Ondra veškeré příjmy uvedené výše realizoval v průběhu roku 2013 a opět by nevyužíval uvedené prostředky daňové optimalizace, jeho daňová povinnost by opět činila 272 115 Kč, tedy stejně jako v roce 2012 při neoptimalizaci. K této daňové povinnosti by ovšem musel poplatník přičíst solidární zvýšení daně ve výši 10 091 Kč. Jeho celková daňová povinnost by tedy činila 282 206 Kč. Formou podání daňového přiznání by musel odvést daň 67 610 Kč, protože o tuto hodnotu by překročila jeho daňová povinnost zaplacené měsíční zálohy na daň.

3.3.5 Celkové srovnání

Tato podkapitola se zabývá porovnáváním vlastních daňových povinností a záloh jednotlivých modelových poplatníků, pokud by optimalizovali základ daně a daň nebo tyto prostředky nevyužívali. Dosažené výsledky informují, o kolik by poplatníci v jednotlivých letech zaplatili více, pokud by nevyužívali výše uvedené prostředky minimalizace daně. Jsou tedy porovnávány vlastní daňové povinnosti poplatníků

¹ Vlastní zpracování.

a jejich zaplacené měsíční zálohy nebo zálohy splatné v příštím roce, a to v roce 2013 oproti těmto hodnotám v roce 2012. Tyto změny jsou v následujících tabulkách opět uvedeny v absolutní i procentní výši (viz tabulka 45, 46, 47 a 48).

Tabulka 45: Poplatník s nízkými příjmy – porovnání optimalizace/neoptimalizace¹

Položka	Optimalizace	Ne-optimalizace	Změna	Procentní změna
Rok 2012				
VDP	0 Kč	1 095 Kč	1 095 Kč	-
Zaplacené měsíční zálohy	1 110 Kč	1 110 Kč	0 Kč	0 %
Rok 2013				
VDP	1 095 Kč	1 095 Kč	0 Kč	0 %
Zaplacené měsíční zálohy	1 110 Kč	1 110 Kč	0 Kč	0 %

Tabulka 46: Poplatník s průměrnými příjmy – porovnání optimalizace/neoptimalizace²

Položka	Optimalizace	Ne-optimalizace	Změna	Procentní změna
Rok 2012 a 2013				
VDP	26 160 Kč	51 795 Kč	25 635 Kč	98 %
Zaplacené měsíční zálohy	26 460 Kč	26 460 Kč	0 Kč	0 %

Tabulka 47: Poplatník s vysokými příjmy (osoba samostatně výdělečně činná) – porovnání optimalizace/neoptimalizace³

Položka	Optimalizace	Ne-optimalizace	Změna	Procentní změna
Rok 2012				
VDP	105 852 Kč	205 140 Kč	99 288 Kč	94 %
Zálohy v dalším roce	45 800 Kč	156 400 Kč	110 600 Kč	241 %
Rok 2013				
VDP	115 302 Kč	205 140 Kč	89 838 Kč	78 %
Zálohy v dalším roce	87 000 Kč	156 400 Kč	69 400 Kč	80 %

¹ Vlastní zpracování.

² Vlastní zpracování.

³ Vlastní zpracování.

Tabulka 48: Poplatník s vysokými příjmy (zaměstnanec) – porovnání optimalizace/neoptimalizace¹

Položka	Optimalizace	Ne-optimalizace	Změna	Procentní změna
Rok 2012				
VDP	226 131 Kč	272 115 Kč	45 984 Kč	20 %
Zaplacené měsíční zálohy	214 596 Kč	214 596 Kč	0 Kč	0 %
Rok 2013				
VDP	236 222 Kč	282 206 Kč	45 984 Kč	19 %
Zaplacené měsíční zálohy	217 096 Kč	217 096 Kč	0 Kč	0 %

Z výše uvedených tabulek vyplývá, že skutečnost, jestli poplatníci využívají nebo nevyužívají různých způsobů optimalizace daně, nejvíce ovlivňuje modelové poplatníky s vysokými příjmy. Konkrétně poplatníky, kteří musí platit zálohy na daň v příštích letech, jsou povinni podávat daňová přiznání a mají větší možnosti při uplatňování prostředků daňové optimalizace.

Dále jsou údaje související s daňovou povinností poplatníků porovnávány během jednotlivých let, pokud by v obou těchto letech poplatníci nevyužívali prostředků daňové optimalizace.

U všech modelových poplatníků kromě pana Ondry jsou hodnoty týkající se jejich daňové povinnosti, záloh a přeplatku na dani popř. nedoplatku při nevyužívání prostředků minimalizace daňové zátěže v letech 2012 a 2013 stejné. Poplatníci sice v některých případech mají menší možnosti této minimalizace v roce 2013 kvůli úpravám ve změně ZDP, avšak výsledek neoptimalizování je stejný v obou letech. Jedinou výjimku tedy tvoří modelový zaměstnanec s vysokými příjmy, protože jeho změnu výše daňové povinnosti a případného nedoplatku ovlivňuje v roce 2013 solidární zvýšení daně, na které způsoby optimalizace nemají žádný vliv. Porovnání výše uvedených parametrů pana Ondry je provedeno v následující tabulce (viz tabulka 49).

¹ Vlastní zpracování.

Tabulka 49: Poplatník s vysokými příjmy (zaměstnanec) – srovnání let 2012 a 2013 při neoptimalizaci¹

Položky	Rok 2012	Rok 2013	Změna	Procentní změna
VDP	272 115 Kč	282 206 Kč	10 091 Kč	4 %
Zaplacené měsíční zálohy	214 596 Kč	217 096 Kč	2 500 Kč	1 %

3.4 Vyhodnocení

Z výsledků návrhové části je možné odvodit, že změny ZDP účinné od roku 2013 budou mít největší dopad na poplatníky s vysokými příjmy a podnikatele nebo jiné poplatníky, kteří uplatňují výdaje procentem z příjmů. Daňová povinnost u většiny těchto poplatníků bude v roce 2013 vyšší než v roce 2012 (za jinak nezměněných podmínek). Poplatníci s nízkými nebo průměrnými příjmy, včetně velké skupiny poplatníků, kterou tvoří zaměstnanci s nízkými, průměrnými příjmy a lehce nadprůměrnými příjmy, zřejmě nebudou těmito změnami významně dotčeni.

Důsledky změn u těchto jednotlivých skupin poplatníků jsou v této kapitole dále podrobněji analyzovány. První velkou změnou v ZDP je zrušení slevy na poplatníka u starobních důchodců. Pokud tedy důchodci v roce 2012 měli daňovou povinnost bez odečtení slev nižší nebo rovnu částce 24 840 Kč, jejich výsledná daňová povinnost byla nulová. V roce 2013 už však možnost odečtení této slevy nemají. Rozdíl mezi daňovými povinnostmi v jednotlivých letech tedy může být u důchodců nejvýše 24 840 Kč (za jinak nezměněných podmínek).

Nepředpokládá se, že by starobní důchodci podnikali nebo dosahovali tak vysokých příjmů, aby je postihli změny ZDP ohledně solidárního zvýšení daně nebo paušálních výdajů z podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti. Tuto skupinu poplatníků tedy může ovlivnit v roce 2013 i nemožnost uplatnění slev na manželku v případě uplatňování paušálních výdajů spojených s pronájmem nemovitostí. Může se také jednat i o nemožnost uplatnění daňového zvýhodnění, ale to pouze ve výjimečných případech, kdy tito poplatníci uplatňují daňové zvýhodnění na vnuka nebo vnučku, protože rodiče nemají příjmy, ze kterých by mohli toto daňové zvýhodnění uplatnit nebo pokud mají poplatníci dítě v péči nahrazující péči rodičů.

¹ Vlastní zpracování.

Na skupinu poplatníků, kteří mají pouze příjmy ze zaměstnání, tedy příjmy z § 6 ZDP a tyto příjmy dosahují maximální výše 1 242 432 Kč za zdaňovací období (hrubá mzda maximálně 103 536 Kč za měsíc bez vlivu ostatních nepeněžních výhod), nemají změny ZDP od roku 2013 žádný vliv. Jejich daňová povinnost tedy bude v roce 2013 stejná jako v roce 2012 (za jinak nezměněných podmínek).

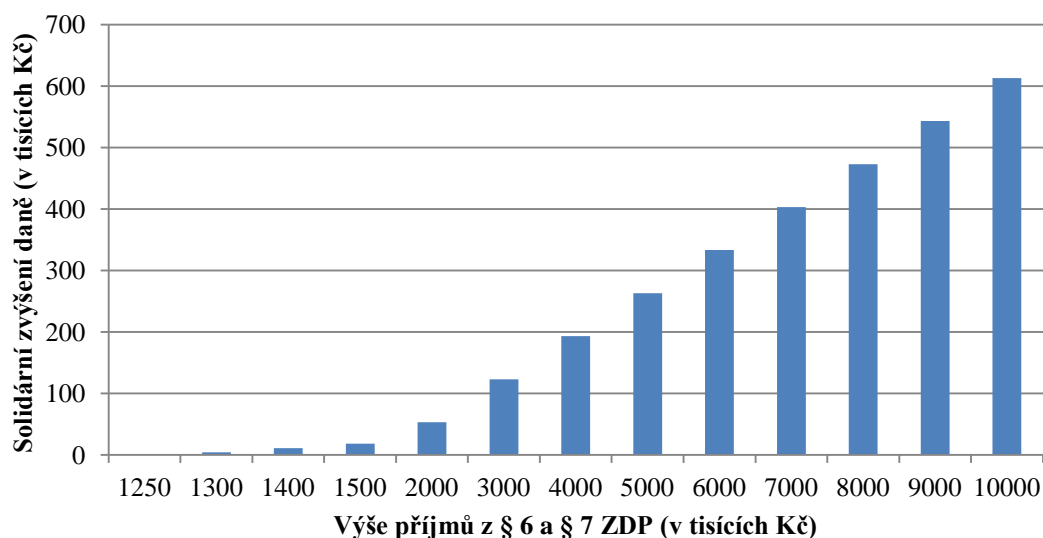
U poplatníků s nadprůměrnými příjmy, tedy příjmy z § 6 a § 7 ZDP vyššími než částka 1 242 432 Kč, dochází vždy ke změně jejich daňové povinnosti kvůli ustanovení ZDP o solidárním zvýšení daně. Následující tabulka ukazuje, kolik poplatníci zaplatí na solidárním zvýšení daně při stanovených úrovních jejich příjmů z § 6 a § 7 ZDP (viz tabulka 50).

Tabulka 50: Výše solidárního zvýšení daně u jednotlivých výši příjmů¹

Výše příjmů z § 6 a § 7 ZDP	Solidární zvýšení daně
Do 1 242 432 Kč	0 Kč
1 250 000 Kč	530 Kč
1 300 000 Kč	4 030 Kč
1 400 000 Kč	11 030 Kč
1 500 000 Kč	18 030 Kč
2 000 000 Kč	53 030 Kč
3 000 000 Kč	123 030 Kč
4 000 000 Kč	193 030 Kč
5 000 000 Kč	263 030 Kč
6 000 000 Kč	333 030 Kč
7 000 000 Kč	403 030 Kč
8 000 000 Kč	473 030 Kč
9 000 000 Kč	543 030 Kč
10 000 000 Kč	613 030 Kč

Jak je patrné z následujícího grafu, výše solidárního zvýšení daně je přímo úměrná výši příjmů poplatníků z § 6 a § 7 ZDP, pokud tyto příjmy přesahují částku 1 242 432 Kč (viz graf 3).

¹ Vlastní zpracování.

Graf 3: Výše solidárního zvýšení daně v závislosti na výši příjmů z § 6 a § 7 ZDP¹

Další skupinou poplatníků, kteří jsou nepřehlédnutelně ovlivňováni změnami ZDP od roku 2013, jsou podnikatelé a jiní poplatníci uplatňující paušální výdaje u většiny svých příjmů a uplatňující slevu na manželku, daňové zvýhodnění na děti nebo obojí. Poplatníci by v roce 2013 měli mít daňovou povinnost vyšší o částku slevy na manželku a daňového zvýhodnění na děti, kterou uplatňovali v roce 2012 (za jinak nezměněných podmínek).

Někteří tito poplatníci však mají možnost zmírnění dopadu na jejich daňovou zátěž tím, že budou dále uplatňovat výdaje skutečné a tím budou mít možnost uplatňovat uvedené slevy. Poplatníci by tedy měli vypočítat svoji daňovou povinnost za rok 2013 při uplatňování paušálních výdajů a neuplatňování slevy na manželku a daňového zvýhodnění a porovnat ji s daňovou povinností při uplatňování skutečných výdajů a slev. Rozhodnout by se samozřejmě měli pro variantu, s kterou by měli daňovou povinnost nižší. V úvahu by ovšem při rozhodování měli brát i další kritéria, kterými mohou být náklady a potřebný čas spojený s evidováním a výpočtem skutečných výdajů nebo jejich předpokládaný vývoj v dalších letech.

Pokud by poplatníci nepřihlíželi k dalším skutečnostem, které by mohli ovlivnit jejich rozhodnutí, mohli by se řídit tímto obecným pravidlem. Pokud je vypočtená daň

¹ Vlastní zpracování.

z rozdílu mezi paušálními a skutečnými výdaji nižší než sleva na manželku a daňové zvýhodnění na děti, poplatník by měl v roce 2013 uplatňovat skutečné výdaje a naopak.

Skupina poplatníků, která je změnami ZDP v roce 2013 ovlivňována nejvíce je předchozí skupina poplatníků uplatňující paušální výdaje u většiny svých příjmů, která má příjmy z § 6 a § 7 ZDP vyšší, než je hranice 1 242 432 Kč. Tato skupina poplatníků je totiž ovlivněna hned dvěma významnými změnami tohoto zákona, a to ustanovením o solidárním zvýšení daně a nemožnosti uplatnit slevu na manželku a daňového zvýhodnění v případě uplatňování paušálních výdajů u většiny svých příjmů. Tito poplatníci taktéž mají možnost využití možnosti uplatňování výdajů skutečných, ale zmírnění dopadu nebude v tomto případě tak výrazné jako u předchozí skupiny poplatníků, protože solidární zvýšení daně ovlivnit nemohou.

3.5 Vyjádření k dané problematice

Změny ZDP účinné od 1. 1. 2013 se zaměřují pouze na zvyšování daňové povinnosti poplatníků s cílem zvýšit příjmy státního rozpočtu. Některé změny jako zrušení slevy na poplatníka u starobních důchodců a solidární zvýšení daně jsou pouze dočasné a týkají se pouze období 2013–2015. Mělo by se tedy jednat pouze o jakýsi jednorázový příliv peněz do státního rozpočtu, který by zajistil alespoň částečné vyrovnaní deficitního schodku. Otázkou však zůstává, jestli tato opatření budou mít takový vliv na příjmovou stranu státního rozpočtu, jak se očekává, protože poplatníkům se zvyšování daní samozřejmě nelíbí, a proto realizují kroky k obcházení zákona.

Vzhledem k tomu, že některé změny v ZDP vedoucí ke zvyšování daňové povinnosti poplatníků a tedy zvyšování příjmů státního rozpočtu, jsou pouze dočasné, v roce 2016 by mělo dojít ke zrušení těchto příslušných ustanovení v ZDP. Ovšem není zcela vyloučeno, že tyto příjmy budou ve státním rozpočtu v následujících letech chybět a zrušení těchto ustanovení tedy může být obtížné. Významnou úlohu bude zřejmě hrát fakt, jaké množství dodatečných příjmů bylo za roky 2013–2015 do rozpočtu načerpáno.

Pokud jde o solidární zvýšení daně nebo progresivní zdanění, dá se říci, že obecně existují dva pohledy na danou problematiku. Jedním z nich je názor, že mezi lidmi by měla být rovnost v míře zdanění a není důvod, proč by lidé, kteří mají vyšší příjmy než

ostatní, měli odvádět na daních více. Může to působit jako demotivace, protože s větším úspěchem přichází také větší daňová zátěž. Druhým přístupem, který se zřejmě týká nového ustanovení o solidárním zvýšení daně, je teorie, že lidé s vyššími příjmy by měli přispívat do státního rozpočtu více, než lidé s nízkými příjmy a měli by v podstatě za tyto lidi alespoň částečně přispívat. Tento pohled je právě založen na principu solidarity, z čehož pravděpodobně plyne název solidární zvýšení daně.

Co se týká zrušení slevy u důchodců, z této strany zřejmě nepůjde o tak razantní změny v příjmech státního rozpočtu, protože dodatečný příjem rozpočtu činí na každého důchodce maximálně 24 840 Kč, kdežto u solidárního zvýšení daně je tento dodatečný příjem rozpočtu na jednoho poplatníka teoreticky neomezený. Ohlasy na tuto změnu ZDP budou zřejmě pouze negativní, protože ve společnosti převládá názor, že důchody se stále snižují a důchodový věk se prodlužuje, proto by stát neměl důchodcům „brát“ to málo, co si k důchodu přivydělávají.

Velkým otazníkem však může být zavedení stropů pro výdajové paušály a nemožnost uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na děti. Na první pohled by se mohlo zdát, že jde také o jeden ze způsobů přílivu peněz do státního rozpočtu, ale tato ustanovení budou mít zřejmě vedlejší efekt, a to přechod k uplatňování skutečných výdajů u některých poplatníků. Vystává tedy otázka, jestli právě tento přechod není cílem uvedených změn ZDP. To ovšem neodpovídá celkové strategii daňové reformy, a to zjednodušení vybírání a placení daní. Pokud totiž poplatník uplatňuje výdaje stanovené procentem z příjmů, postup je velice jednoduchý pro poplatníka i pro případnou daňovou kontrolu, protože ta se zaměřuje pouze na poplatníkovy příjmy. Pokud však poplatník uplatňuje skutečné výdaje, mnohdy dochází k uplatňování i těch výdajů, které poplatník není oprávněn uplatňovat jako výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Dochází tak ke krácení daní a případná daňová kontrola musí rozšířit svůj pohled i na tyto daňově uznatelné a neuznatelné výdaje.

Hodnocení a předpovídání dopadu těchto změn je tedy velice komplikované, protože dopředu vláda ani lidé, kteří zákony sestavují, neví, zda a do jaké míry budou stanovené cíle dosaženy. Toto hodnocení je možné až na základě skutečných výsledků, kterých je dosaženo až po určitém čase.

3.6 Návrhy de lege ferenda

Dle názoru autorky bakalářské práce by současná podoba ZDP účinná od roku 2013 měla být poněkud odlišná než ve skutečnosti je. Hlavní dva problémy, které autorka v ZDP spatřuje je nemožnost uplatnit slevu na poplatníka u starobních důchodců a slevy na manželku a daňové zvýhodnění na děti u poplatníků, kteří uplatňují výdaje procentem z příjmů u většiny svých příjmů.

Sleva na poplatníka by měla být neomezená a měla by tedy platit pro všechny poplatníky, kteří mají na území ČR své příjmy. Není důvod, proč by tuto slevu nemohli uplatňovat právě starobní důchodci, jejichž příjmy se od příjmů ostatních poplatníků nijak neliší. V § 4 ZDP je mnoho ustanovení týkajících se osvobození příjmů v podobě různých dávek sociální péče, dávek z nemocenského a důchodového pojištění, podpor a dalších. Ovšem na druhou stranu je tu ustanovení, které znevýhodňuje důchodce, kteří mají snahu si ke svému osvobozenému důchodu přivydělat. Obzvláště v této době, kdy se neustále spekuluje o prodlužování důchodového věku, by se měl brát zřetel na jakousi solidaritu vůči důchodcům. Stát by jim proto neměl jejich situaci ztěžovat, ba naopak by se měl snažit jim tuto situaci ulehčit. Jediným pozitivem proto zůstává fakt, že ustanovení ZDP týkající se zrušení slevy na poplatníka u starobních důchodců je pouze dočasné a v roce 2016 pozbývá účinnosti.

V případě ustanovení ZDP, které se týká nemožnosti uplatnit určité slevy na dani u poplatníků uplatňujících paušální výdaje, je situace podobná. Podle názoru autorky bakalářské práce by se podoba ZDP měla ubírat opačným směrem, tedy měla by tyto poplatníky spíše zvýhodňovat než znevýhodňovat. Bylo by to také v souladu se všeobecnou světovou tendencí zjednodušovat placení a vybírání daní. Jak již bylo uvedeno dříve, pokud poplatník uplatňuje paušální výdaje, je to jednodušší jak pro samotného poplatníka, který nemusí evidovat své platby, majetek a další náležitosti, ale také pro případnou daňovou kontrolu od správce daně, která tyto údaje týkající se skutečně vynaložených nákladů kontrolovat nemusí a může se zaměřit pouze na příjmy poplatníka. Tím se celý postup zjednoduší, urychlí a stane se také méně nákladným.

Na druhou stranu zde může být problém týkající se samotné výše těchto výdajů stanovených procentem z příjmů. Procentní výše příjmů odpovídající paušálním

výdajům stanovené ZDP se mohou jevit jako příliš vysoké. Autorka práce tedy kladně hodnotí podobu ZDP platnou a účinnou od roku 2013 v oblasti stanovení maximálních částek těchto paušálních výdajů. Toto ustanovení by tedy mělo mít své postavení v ZDP i nadále.

Současná podoba ZDP by se mohla také zaměřit na problematiku uplatňování daňového zvýhodnění na vyživované dítě, které s poplatníkem sice žije ve společné domácnosti, ale má své vlastní příjmy. V tomto případě by se daňové zvýhodnění uplatňovat nemohlo, pokud by vyživované dítě mělo příjmy vyšší než by byla hranice, kterou by určil ZDP. Problémem by však mohla být případná kontrola zjišťující, zda dané vyživované dítě, které nepodává daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob, má nebo nemá příjmy přesahující stanovenou hranici.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo porovnat zdanění příjmů fyzických osob před a po zavedení daňové reformy účinné od roku 2013. Toho bylo dosaženo pomocí vytvoření čtyř modelových poplatníků patřících do odlišných sociálních skupin, vypočtením jejich daňové povinnosti v letech 2012 a 2013, porovnáním těchto daňových povinností, provedením daňové optimalizace v jednotlivých letech, formulováním obecného postupu při optimalizaci daňové povinnosti a základu daně a porovnáním zdanění v ČR v oblasti daně z příjmů fyzických osob s vybranými státy EU. Závěr této bakalářské práce obsahuje také celkové vyhodnocení zkoumané problematiky, vyjádření autorky práce a návrhy de lege ferenda.

Podrobná analýza daňových povinností a jejich změn jednotlivých modelových poplatníků prokázala, že vybrané změny ZDP účinné od roku 2013 ovlivní pouze určité skupiny poplatníků. Jedná se zejména o poplatníky s vysokými příjmy a poplatníky, kteří uplatňují výdaje stanovené procentem ze svých příjmů. Nejvíce pak skupinu poplatníků, která splňuje obě tato kritéria. Jejich daňová povinnost bude v roce 2013 vyšší než v roce 2012 (za jinak stejných podmínek). U poplatníků, kteří mají pouze příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, se jejich daňová povinnost zvýší o částku solidárního zvýšení daně. U poplatníků, kteří uplatňují paušální výdaje u více jak 50 % svých příjmů, dochází ke zrušení slevy na manželku a daňového zvýhodnění na děti. Dále poplatníci uplatňující tyto paušální výdaje mohou uplatnit pouze maximální stanovenou částku těchto výdajů.

Součástí této bakalářské práce jsou také další výpočty a navržené postupy, které se této problematiky přímo týkají. Navržený obecný postup při optimalizaci základu daně a vlastní daňové povinnosti je vhodný pro velkou skupinu poplatníků, kteří si sami počítají svou daňovou povinnost a podávají daňová přiznání. Tito poplatníci si doporučený postup mohou přizpůsobit a upravit podle svých požadavků a podle tohoto postupu mohou vypočítat svou daňovou povinnost bez větších obtíží tak, aby byla co možná nejmenší.

V práci byly porovnávány také daňové povinnosti poplatníků za různých podmínek, tedy pokud by poplatníci vhodně využívali nebo naopak nevyužívali všechny dostupné

prostředky daňové optimalizace. Analýza této problematiky odhalila, že vhodnost použití těchto prostředků ovlivňuje pouze některé poplatníky. Obecně lze říci, že vhodné využívání prostředků daňové optimalizace spíše ovlivňuje daňové povinnosti poplatníků, kteří mají větší možnosti při uplatňování těchto prostředků nebo musí podávat daňová přiznání. Dále by bylo vhodné uvést, že v roce 2013 mají poplatníci stejné nebo menší možnosti při využívání prostředků daňové optimalizace, zejména slev na dani.

Závěrem lze tedy konstatovat, že nová podoba ZDP má u jedné skupiny poplatníků za následek zvýšení jejich daňové povinnosti a druhé skupiny poplatníků se nijak týkat nebude, tedy jejich daňová povinnost bude stejně vysoká (za jinak stejných podmínek). Obecně mají tedy změny ZDP vliv na zvyšování daňových povinností poplatníků, tedy zvyšování míry zdanění a zvyšování příjmů státního rozpočtu.

Seznam použité literatury

- [1] ASOCIACE SAMOSTATNÝCH ODBORŮ ČESKÉ REPUBLIKY. Teze daňové reformy 2013. *Asocr.cz* [online]. [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.asocr.cz/addons/files/stare/110415teze.pdf>.
- [2] BĚHOUNEK, P. Daňový balíček vyšel ve sbírce zákonů pod č. 500/2012 Sb. In: *Behounek.eu* [online]. 31. 12. 2012 [cit. 2013-02-22]. Dostupné z: <http://www.behounek.eu/news/zvyseni-dani-2013/>.
- [3] BRYCHTA, I., I. MACHÁČEK a M. DĚRGEL. *Meritum Daň z příjmů 2012*. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-730-8.
- [4] ČESKÁ DAŇOVÁ SPRÁVA. Počet daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob v ČR za zdaňovací období let 1993–2010. *Cds.mfcr.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/13887.html?year=0%C2%93>.
- [5] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Průměrná hrubá měsíční mzda. *Vdb.czso.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-05-11]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=PRA1100CU&&kapitola_id=15.
- [6] DĚRGEL, M. *Sleva na manželku a dítě*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-630-1.
- [7] DĚRGEL, M. Srážková daň. In: *Daňáři online* [online]. 8. 10. 2008 [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d4077v5477-srazkova-dan/>.
- [8] Důvodová zpráva Poslanecké sněmovny k návrhu zákona č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů.
- [9] EUROSTAT. Taxation trends in the European Union: Data for the EU Member States, Iceland and Norway. *Epp.eurostat.ec.europa.eu* [online]. 2012 [cit. 2013-01-18]. Dostupné z:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-12-001/EN/KS-DU-12-001-EN.PDF.

- [10] GOLA, P. Rovná daň nebo progresivní zdanění? In: *Dům financí* [online]. 2. 3. 2010 [cit. 2012-12-01]. Dostupné z: <http://dumfinanci.cz/clanky/3189-rovna-dan-nebo-progresivni-zdaneni/>.
- [11] HNÁTEK, M. a D. ZÁMEK. *Daňové a nedaňové náklady 2012*. Praha: GRADA, 2012. ISBN 978-80-260-0618-3.
- [12] INFORMAČNÍ CENTRUM VLÁDY. Daňová reforma. *Icv.vlada.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://icv.vlada.cz/cz/danova-reforma/>.
- [13] LUKÁŠOVÁ, J. Náklady nezaměňujte s výdaji a výnosy s příjmy. In: *Podnikatel* [online]. 16. 12. 2009 [cit. 2012-12-13]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/naklady-nezamenujte-s-vydaji-a-vynosy-s-prijmy/>.
- [14] MACHÁČEK, I. Dohody o provedení práce v roce 2012. In: *Daňáři online* [online]. 3. 4. 2012 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: [http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d37904v47836-dohody-o-provedeni-prace-v-roce-2012/?search_query=\\$source=1%20sortkey0min:20120401%20sortkey0max:20120405](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d37904v47836-dohody-o-provedeni-prace-v-roce-2012/?search_query=$source=1%20sortkey0min:20120401%20sortkey0max:20120405).
- [15] Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.
- [16] OECD. Country statistical profile: Austria 2011–2012. *Oecd.org* [online]. 2012 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-austria_20752288-table-aut.
- [17] OECD. Country statistical profile: Czech Republic 2011–2012. *Oecd.org* [online]. 2012 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-czech-republic-2011_csp-cze-table-2011-1-en.

- [18] OECD. Country statistical profile: United Kingdom 2011–2012. *Oecd.org* [online]. 2012 [cit. 2012-12-16]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/country-statistical-profile-united-kingdom_20752288-table-gbr.
- [19] PELC, V. *Daňové odpisy: Strategie pro podnikatelskou praxi firem a podnikatelů*. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-387-5.
- [20] PILÁTOVÁ, J. a kolektiv. *Daňová evidence: Komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 8. vydání. ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-723-2.
- [21] POKORNÝ, J. *Úspěšnost zaručena: Jak efektivně zpracovat a obhájit diplomovou práci*. Brno: AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM, 2004. ISBN 80-7204-348-X.
- [22] Pokyn GFŘ č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- [23] POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Legislativní proces projednávání návrhů zákonů. *Psp.cz* [online]. [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=331>.
- [24] POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Sněmovní tisk 695 VI. n. z. o změně daňových, pojistných a dalších zákonů. *Psp.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&T=695>.
- [25] POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. Sněmovní tisk 801 VI. n. z. o změně daňových, pojistných a dalších zákonů. *Psp.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=801>.
- [26] PRUDKÝ, P. a M. LOŠŤÁK. *Jak vyplnit daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011*. 12. vydání. Olomouc: ANAG, 2011. ISBN 978-80-7263-710-2.

- [27] PWC. Communiqué de presse 2011. *Pwc.fr* [online]. 2011 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: <http://www.pwc.fr/les-reformes-fiscales-mondiales-continuent-a-favoriser-un-retour-a-la-croissance-et-des-revenus-durables1.html>.
- [28] REINER, T. Evropský soud pro lidská práva. In: *Novinky* [online]. [cit. 2012-11-18]. Dostupné z: <http://tema.novinky.cz/evropsky-soud-pro-lidska-prava>.
- [29] SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2011*. 8. vydání. Praha: GRADA, 2011. ISBN 978-80-247-3802-4.
- [30] ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. 5. vydání. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-881-9.
- [31] ÚČETNÍ KAVÁRNA. Vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob. *Ucetnikavarna.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-01]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/uzitecne-tabulky/vyvoj-sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>.
- [32] VANČUROVÁ A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11. vydání. Praha: 1. VOX, 2012. ISBN 978-80-87480-05-2.
- [33] VANČUROVÁ, A. Daňové reformy ČR. In: *Kdpcr.cz* [online]. [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.kdpcr.cz/Data/files/pdf/vancurova.pdf>.
- [34] VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Daňové změny od roku 2013. *Vlada.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-15]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/danove-zmeny-od-roku-2013-95853/>.
- [35] Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů.
- [36] Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
- [37] Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.
- [38] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

- [39] Zákon č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [40] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- [41] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- [42] Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.
- [43] Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
- [44] Zákon č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů), ve znění pozdějších předpisů.
- [45] Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Daňová evidence	29
Obrázek 2: Daňové úspory	32
Obrázek 3: Výpočet daňové povinnosti.....	42
Obrázek 4: Postup při minimalizaci daňové zátěže	74

Seznam grafů

Graf 1: Počet daňových přiznání za zdaňovací období.....	47
Graf 2: Dílčí základy daně za zdaňovací období	48
Graf 3: Výše solidárního zvýšení daně v závislosti na výši příjmů z § 6 a § 7 ZDP.....	86

Seznam tabulek

Tabulka 1: Výše zálohy v souvislosti s poslední známou daňovou povinností.....	30
Tabulka 2: Výše zálohy v souvislosti s dílčím základem daně podle § 6 ZDP	30
Tabulka 3: Slevy na dani	39
Tabulka 4: Procentní podíly na HDP v ČR.....	48
Tabulka 5: Základní charakteristiky osobní důchodové daně v EU	51
Tabulka 6: Procentní podíly na HDP v Rakousku	53
Tabulka 7: Sazby daně ve Velké Británii	54
Tabulka 8: Procentní podíly na HDP ve Velké Británii	55
Tabulka 9: Příjmy paní Zatloukalové za zdaňovací období	57
Tabulka 10: Transformace příjmů paní Zatloukalové na dílčí základ daně.....	58
Tabulka 11: Výpočet vlastní daňové povinnosti paní Zatloukalové.....	58
Tabulka 12: Příjmy slečny Kašparové za zdaňovací období	60
Tabulka 13: Platby slečny Kašparové za zdaňovací období.....	60
Tabulka 14: Zálohy na daň slečny Kašparové	60
Tabulka 15: Transformace příjmů slečny Kašparové na dílčí základy daně	61
Tabulka 16: Výpočet vlastní daňové povinnosti slečny Kašparové	61
Tabulka 17: Příjmy pana Rozsívála za zdaňovací období	63
Tabulka 18: Výdaje a platby pana Rozsívála za zdaňovací období.....	63
Tabulka 19: Transformace příjmů pana Rozsívála na dílčí základy daně	63
Tabulka 20: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála v roce 2012	64
Tabulka 21: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála v roce 2013	65
Tabulka 22: Příjmy pana Ondry za zdaňovací období.....	66
Tabulka 23: Zálohy na daň pana Ondry v roce 2012.....	66
Tabulka 24: Transformace příjmů pana Ondry na dílčí základy daně.....	67
Tabulka 25: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Ondry v roce 2012	67
Tabulka 26: Výpočet solidárního zvýšení daně pana Ondry v roce 2013	68
Tabulka 27: Výpočet solidárního zvýšení záloh na daň pana Ondry v roce 2013.....	68
Tabulka 28: Výpočet čistého měsíčního příjmu pana Ondry v roce 2013.....	69
Tabulka 29: Poplatník s nízkými příjmy – srovnání let 2012 a 2013	70
Tabulka 30: Poplatník s průměrnými příjmy – srovnání let 2012 a 2013	70

Tabulka 31: Poplatník s vysokými příjmy (osoba samostatně výdělečně činná) – srovnání let 2012 a 2013	70
Tabulka 32: Poplatník s vysokými příjmy (zaměstnanec) – srovnání let 2012 a 2013 ..	70
Tabulka 33: Skupiny prostředků optimalizace daňové povinnosti	71
Tabulka 34: Transformace příjmů slečny Kašparové na dílčí základy daně při neoptimalizaci	76
Tabulka 35: Výpočet vlastní daňové povinnosti slečny Kašparové při neoptimalizaci .	76
Tabulka 36: Transformace příjmů pana Rozsívála na dílčí základy daně při neoptimalizaci	77
Tabulka 37: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála při neoptimalizaci	77
Tabulka 38: Termíny splatnosti záloh pana Rozsívála	78
Tabulka 39: Transformace příjmů pana Rozsívála na dílčí základy daně v roce 2013 – skutečné výdaje	78
Tabulka 40: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Rozsívála v roce 2013 – skutečné výdaje	79
Tabulka 41: Přehled uplatňování skutečných nebo paušálních výdajů pana Rozsívála v roce 2013	80
Tabulka 42: Porovnání uplatňování skutečných nebo paušálních výdajů pana Rozsívála v roce 2013	80
Tabulka 43: Transformace příjmů pana Ondry na dílčí základy daně při neoptimalizaci	80
Tabulka 44: Výpočet vlastní daňové povinnosti pana Ondry při neoptimalizaci	81
Tabulka 45: Poplatník s nízkými příjmy – porovnání optimalizace/neoptimalizace	82
Tabulka 46: Poplatník s průměrnými příjmy – porovnání optimalizace/neoptimalizace	82
Tabulka 47: Poplatník s vysokými příjmy (osoba samostatně výdělečně činná) – porovnání optimalizace/neoptimalizace	82
Tabulka 48: Poplatník s vysokými příjmy (zaměstnanec) – porovnání optimalizace/neoptimalizace	83
Tabulka 49: Poplatník s vysokými příjmy (zaměstnanec) – srovnání let 2012 a 2013 při neoptimalizaci	84
Tabulka 50: Výše solidárního zvýšení daně u jednotlivých výší příjmů	85

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
EU	Evropská unie
EUR	Euro
GBP	Britská libra
HDP	Hrubý domácí produkt
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů